

PŘEHLED ČINNOSTI VĚDECKÉ KNIHOVNY V OLOMOUCI ZA ROK 2003

**V K
V OLOMOUCI
V ROCE
2003**

VĚDECKÁ KNIHOVNA V OLOMOUCI V ROCE 2003

ISBN 978-80-7053-289-8

Úvod

Vědecká knihovna v Olomouci (VKOL) pracovala už druhým rokem jako příspěvková organizace Olomouckého kraje.

Její základním posláním je naplňovat právo celostátního povinného výtisku podle zákona 37/1995 Sb.

V souladu s knihovním zákonem č. 257/2001 Sb. plní knihovna roli krajské knihovny vůči veřejným knihovnám Olomouckého kraje. V roce 2003 VKOL v regionální funkci pokračovala, přičemž respektovala „Nařízení vlády o poskytování dotací na podporu knihoven“ a koordinovala regionální funkce knihoven Olomouckého kraje v souladu se smlouvami podepsanými s pověřenými knihovnami.

Okresní knihovny byly podle zákona č. 290/2002 Sb. převedeny ke dni 1.1.2003 na obce a v důsledku toho došlo k úpravě Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven z hlediska finančního i institucionálního.

V září 2003 byla do funkce ředitelky jmenována Ing. Hana Študentová.

PŘEHLED PROJEKTŮ VĚDECKÉ KNIHOVNY V OLOMOUCI - VISK ZA ROK 2003

Knihovna se přihlásila do národního programu VISK (Veřejné informační služby knihoven) a jeho jednotlivých podprogramů a se žádostmi o granty opět uspěla.

VISK 2

Mimoškolní vzdělávání knihovníků 2003

Řešitel: Mgr. Roman Giebisch

K vykonávání funkce krajského centra pro vzdělávání knihovníků Olomouckého kraje zavazuje VKOL knihovní zákon; návaznost na VISK 3 - knihovny v menších městech a obcích jsou připojovány na internet; ovládání informačních a komunikačních technologií na úrovni ECDL; 3 vlastní lektori (Machačová, Ivanovová, Vojnar), 3 externí z UPOL

VISK 5

RETROKON - zpřístupňování fondu periodik VKOL v databázové podobě

Řešitel: Mgr. Blanka Sedláčková

Doplňování bibliografických záznamů časopisů, které již nevycházejí, nebo je VKOL přestala odebírat (živý fond je ukládán do elektronické podoby); jedinečnost fondu periodik vyplývající ze zemského moravského povinného výtisku od r. 1807; předpokládaný rozsah podle zkušeností roku 2002 - 1 700 záznamů

RETROKON - bohemika 20. století

Řešitel: Bc. Marcela Mátlová

Doplnění České národní bibliografie o bohemikální dokumenty neobsažené ve fondu NK ČR a MZK Brno; etapy: výběr dokumentů bohemikální povahy, kontrola na duplicitu, přepis záznamu z obrázkové do strukturované podoby ve formátu UNIMARC; složitosti projektu: rozhodnutí o bohemikálním charakteru, časové a množství odhady; počet záznamů doplňovaných VKOL do ČNB (Česká národní bibliografie) odhadujeme na 30 000

VISK 6

Memoriae Mundi Series Bohemica

Řešitel: Mgr. Kateřina Handlová

Digitalizace rukopisů 14.-18. stol. a vybraného prvotisku z fondu VKOL 2, iluminované rukopisy XIV. stol., biblický rukopis z 2. poloviny XV. stol., rukopis s astronomickou a geometrickou tematikou z 2. poloviny XV. stol. a 2 rukopisy K. B. Hirschmentzla z přelomu XVII. a XVIII. stol.

VISK 9

Rozvoj souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit

Řešitel: Bc. Jiří Spáčil

Stoupající náročnost činnosti z důvodu zpracovávání záznamů málo známých nebo úplně neznámých autorů

- Etapa A - revize přístupových rejstříků a harmonizace lokálních záhlaví s národními autoritami
- Etapa B - kontrola duplicit národních a lokálních autorit, tvorba nových autorit - odhad 4 000 nově vytvořených autoritních záznamů ve VKOL

Žádosti o dotace na podporu knihoven VISK

VISK	Název projektu	Řešitel	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Náklady projektu celkem
VISK 2	Mimoškolní vzdělávání knihovníků	Mgr. Roman Giebisch	120.000,--	52.000,--	172.000,--
VISK 5	RETROKON zpřístupňov. fondu periodik v dtb. podobě	Mgr. Blanka Sedláčková	60.000,--	26.000,--	86.000,--
VISK 5	RETROKON - Bohemika 20. století	Bc. Marcela Mátlová	1,100.000,--	472.000,--	1,572.000,--
VISK 6	Memoriae Mundi Series Bohemica	Mgr. Kateřina Handlová	169.000,--	73.000,--	242.000,--
VISK 9	Rozvoj SK CASLIN a souboru národních autorit	Bc. Jiří Spáčil	399.000,--	326.000,--	725.000,--
Prostředky celkem			1,848.000,--	949.000,--	2,797.000,--

Projekt Věda a výzkum (VaV)

V roce 2003 byl dokončen čtyřletý projekt „Pokračování retrokonverze katalogů Státní vědecké knihovny v Olomouci do elektronické podoby s využitím Internetu (subsystém národního programu retrokonverze)“ v rámci programu Ministerstva kultury ČR „Věda a výzkum“. Hlavními cíli tohoto projektu bylo vytvoření digitalizované podoby generálního lístkového katalogu (1801–1959), včetně katalogu starých tisků (1501–1800) a pokračování retrokonverze místního lístkového katalogu z let 1960–1965.

Na Internetu se podařilo zpřístupnit veškerý fond knihovny, a to buď v databázové podobě nebo v podobě naskenovaných katalogů, které jsou homogenní součástí elektronického katalogu v automatizovaném systému ALEPH 500 na adrese <http://kat.vkol.cz>.

ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE

Zpracované fondy celkem		1 824 312
Roční přírůstek (zainventováno)		24 453
Počet docházejících časopisů		2 875
Zkatalogizováno		15 622
Počet protokolovaných výpůjček celkem		432 543
z toho mimo knihovnu		
osobně	336 614	
poštou	9 761	
v knihovně (prezenčně) ze skladiště	86 168	
Vypůjčeno z jiných knihoven		3 200
z toho ze zahraničí	1 865	
Počet registrovaných čtenářů		11 440
Počet návštěv v knihovně		227 385
z toho ve studovně	44 830	
v půjčovně	182 555	
Písemné informace na vyžádání uživatelů		1 352
Ústní a telefonické informace		42 619
Počet vydaných publikací		7
Instruktaže, besedy, exkurze do knihovny		72
Výstavky a výstavy		24
Reprografické práce celkem		308 369
z toho fotopráce	64 251	
xerokopie	244 118	
Metodické návštěvy		35

A. Knihovní fondy

1. DOPLŇOVÁNÍ FONDŮ

Pohyb knihovních fondů v roce 2003 v knihovních jednotkách:

	Stav 31.12.2002	Přírůstek za r. 2003	Stav 31.12.2003
Základní fond (hl. přírůstkový seznam)	1 518 141	19 300	1 537 441
Vybraný fond krásné literatury "X"	12 375		12 375
Čs. normy	72 915	1 782	74 697
Čs. patenty	160 142	1 786	161 928
Fotodokumenty	26 701	100	26 801
Rukopisy	1 451		1 451
Mikrofilmy	585		585
AV dokumenty	7 108	1 059	8 167
CD - ROM	1 041	426	1467
C e l k e m	1 800 459	24 453	1 824 912

Přírůstky

Počet povinných výtisků neperiodických publikací v roce 2003 byl opět vysoký (14 704 knihovních jednotek). Velká část nakladatelů respektuje zákon a bez problému knihy zasílá, ale je dobré stále českou produkci pečlivě sledovat ve všech dostupných pramenech, abychom měli co nejkompletnější vzorek bohemikální produkce. Větší problém je se stále nově vznikajícími nakladatelstvími, která zákon o povinném výtisku neznají nebo ho neuznávají a knihy nám nezasílají.

Celkem bylo minulý rok úspěšně upomenuto 176 nakladatelů, bez odezvy zůstalo 38 našich upomínek.

Přírůstky hlavního přírůstkového seznamu (celkem 19 300 knihovních jednotek) měly následující složení:

a) podle způsobu nabytí

povinný výtisk /vč.čsp./	17 623	91,3 %
koupě	531	2,9 %
mezinárodní výměna	882	4,9 %
rezervní fondy, dary	108	0,9 %

b) podle jazyků

čeština	17 857	92,5 %
němčina	527	2,7 %
angličtina	330	1,7 %
ruština	133	0,7 %
francouzština	74	0,4 %
ostatní	379	2,0 %

Nákupem získala knihovna literaturu českou i zahraniční. Z české produkce byla dokupována hlavně encyklopedická a slovníková literatura do studovny a příručních knihoven, dále další exempláře žádané naučné literatury podle požadavku čtenářů a prověření četnosti výpůjček.

K dokoupení českých atraktivních titulů za výhodnou cenu jsme využili knižní veletrhy a výstavy v Praze, Havlíčkově Brodě a v Olomouci (veletrh Libri).

Zahraniční literatura byla získávána od firmy Bonus Praha, Megabooks Praha a pokračovalo se hlavně v nákupech zahraničních děl, která vycházejí kontinuačně jako Advances in Chemical Physics, Contemporary Literary Criticism of the Works, Encyclopedia of Computer Science of Technology a jiné.

Pracovnice oddělení doplňování fondů navštěvují všechny dostupné výstavy knih, kde se seznamují se zástupci různých nakladatelství, navazují kontakty a přitom upomínají povinné výtisky. Také se pravidelně zúčastňují akvizičních seminářů a celostátních pracovních schůzek o povinném výtisku monografií a periodik.

Pro nově zařazené tituly bylo přiděleno 13 672 signatur hlavního fondu.

ISBN

Při zpracování nového přírůstku se začala zjišťovat správnost ISBN. Od roku 2003 začala Národní agentura ISBN zveřejňovat na internetových stránkách aktualizované seznamy těchto ISBN. Tyto seznamy slouží pro kontrolu správnosti ISBN.

Během roku bylo nutno projít 672 bibliografických záznamů a následně opraveno 126 chybných a 114 duplicitních čísel.

Mezinárodní výměna

Mezinárodní výměnu udržovala knihovna v roce 2003 s 53 partnery.

K nejvýznamnějším partnerům VKOL patří již několik roků především státní, univerzitní a zemské knihovny v Německu, Polsku, Rakousku, Itálii a v Rusku.

Největší počet svazků byl získán z těchto zemí v následujícím pořadí:

1. Německo	361	6. Ukrajina	42
2. Polsko	158	7. Maďarsko	24
3. Rakousko	82	8. Anglie	7
4. Rusko	72	9. USA	5
5. Itálie	56	10. Ostatní	75

Periodika

V roce 2003 se pokračovalo v rutinním automatizovaném zpracovávání periodik jak průběžně došlých čísel, tak i zkompletovaných knihovních jednotek.

1.1.2003 byl spuštěn ostrý provoz automatizovaných prezenčních výpůjček do hlavní studovny. Na úseku periodik se vytváří na vypůjčené tituly úplné bibliografické záznamy s jednotkami titulů, které ještě nejsou okódované a počítačově zpracované.

Předplatné zahraničních časopisů na rok 2004 jsme zajistili u ověřených dodavatelů - SWETS Frankfurt /Main, SUWECO Praha, Předplatné tisku Praha, CZ Press Praha, Bonus Praha, atd.

VK Olomouc v roce 2003 odebírala 2 875 titulů časopisů, z toho 299 zahraničních a 2 576 českých, dohromady bylo nutno zařadit 48 491 nových čísel. V rámci povinného výtisku začalo docházet 375 nových titulů a zaniklo 196 českých periodik.

Přehled docházejících titulů:

a) podle způsobu nabytí

povinný výtisk	2 524	87,7 %
nákup	252	8,8%
výměna	99	3,5%

b) podle jazyků

Z důvodů počítačového zpracování periodik v tomto přehledu jsou výsledky částečně zkresleny, protože do bibliografického záznamu o periodikách se uvádí pro úplnost i jazyk resumé a dvojjazyčné časopisy. Tyto záznamy pochopitelně figurují ve statistice vícekrát.

čeština	2 427	79,7 %
angličtina	236	7,7 %
němčina	116	3,8 %
slovenština	103	3,4 %
ruština	58	1,9 %
francouzština	15	0,5 %
ostatní jazyky	87	3,0 %

Pro zpracování tabulky je rozhodující jazyk dokumentu, ne místo vydání.

Urgence

V roce 2003 se již plně využíval automatizovaný způsob urgování nedodaných čísel jednotlivých časopisů. Samozřejmě ve sporných případech se využívalo telefonické a písemné spojení s jednotlivými dodavateli.

Cirkulace časopisů

Cirkulaci VK v Olomouci využívalo pro své uživatele 50 institucí, kterým se půjčovalo 142 titulů zahraničních periodik.

V listopadu se začaly půjčovat odborné knihovnické časopisy zaměstnancům VKOL /tzv. interní cirkulace/ přes počítač. Tímto způsobem bylo půjčeno 133 jednotlivých čísel a 60 klasickým způsobem.

Zkompletováno bylo 3 508 svazků periodik.

K 1.12.2003 odešla do důchodu paní Marcela Hlavsová a na její místo nastoupila slečna Simona Žáčková.

V rámci dohody o koordinaci objednávek zahraničních časopisů byl vydán tradičně "Seznam zahraničních časopisů na rok 2003", který zachycuje časopisy objednané a docházející výměnou do knihoven, ústavů a podniků v Olomouci. Tento seznam je vydáván jako pomůcka pro koordinaci objednávání periodik ze zahraničí a pro vnitřní potřeby zúčastněných knihoven v rámci meziknihovní spolupráce. Od roku 1998 je tento soupis vystavován na internetové stránce VKOL.

Generální katalog

V průběhu roku bylo zjištěno na duplikát 14 596 monografií a 3 463 periodik. I v roce 2003 klesal počet poskytnutých informací o knihách a časopisech, protože čtenáři využívali čím dále více tzv. GEKU. Ke konci roku byl zpřístupněn na internetu i naskenovaný katalog českých a zahraničních periodik. Průběžně pokračovala revize starého i nového katalogu.

Pokračovala práce na sjednocování jmenných autorit jak u počítačově zpracovaných bibliografických záznamů, tak v lístkovém katalogu. Opravy se provedly u 5 170 autorů a 8 197 děl.

VISK 5 - periodika

Od roku 2002 se knihovna podílí mimo jiné také na projektu VISK 5 - Retrospektivní konverze katalogů českých knihoven.

Cílem projektu je zpřístupnění jedinečného fondu bohemikálních periodik, které již nevycházejí nebo je knihovna z nejrůznějších důvodů přestala odebírat. Povinný výtisk pro moravské časopisy má VKOL již od roku 1807, proto je fond moravik v úplnosti téměř od začátku 19. stol. Některé tituly existují v současnosti již pouze v jednom exempláři v ČR. Naší snahou je dát k dispozici široké odborné veřejnosti u nás i v zahraničí tento ojedinělý soubor záznamů periodické literatury.

Záznamy jsou ukládány v databázové podobě, včetně rozpisu jednotlivých odebíraných ročníků ve VKOL, a jsou zpřístupněny uživatelům k prezenční výpůjčce.

Kromě toho má tato retrokonverze vysoký efekt také pro služby MVS, popř. i MMVS.

Pro potřeby vytváření počítačových záznamů byla vytvořena podrobná metodika způsobu zpracování, podle které se jednotně vyplňují všechna pole záznamu, aby zpracování odpovídalo pravidlům AACR2 a zároveň bylo v souladu s formátem UNIMARC.

Plán na rok 2002 byl vytvořit 2000 bibliografických záznamů a na rok 2003 se plánovalo již 4 000 záznamů. Tento počet nebyl v loňském roce splněn a dluh vůči NK Praha (Národní knihovna Praha) byl k 31.12.2003 ještě 827 titulů.

Na projektu se podílí v současné době 7 pracovníků knihovny, kteří tuto činnost vykonávají mimo svou pracovní dobu, a jeden brigádník, který se po zpracování této činnosti věnuje na celý pracovní úvazek.

V průběhu roku 2003 bylo v rámci retrokonverze zpracováno:

- 2 728 signatur
- 3 173 vytvořeno bibliografických záznamů
- 27 302 připojeno jednotek

Všechny tyto záznamy byly zrevidovány kompetentními pracovníky a výsledky byly průběžně odeslány do SK CASLIN a jsou vystaveny v ČNB (Česká národní bibliografie).

2. ZPRACOVÁNÍ FONDŮ

Jmenné zpracování fondů

Zpracování nových přírůstků

Ve jmenném zpracování bylo v roce 2003 celkem zpracováno 15 159 knihovních jednotek. Počet tzv. pokračujících děl dosáhl 1 229 svazků. Průměrná doba zpracování za rok 2003 činila 32,7 dne. Do souborného katalogu CASLIN bylo v dávkových měsíčních intervalech zasláno celkem 52 010 zrevidovaných záznamů, z toho 30 512 z retrokonverze.

měsíc	počet jednotek	měsíc	počet jednotek
Leden	1 582	Červenec	1 506
Únor	1 321	Srpen	1 285
Březen	1 088	Září	1 156
Duben	1 614	Říjen	1 516
Květen	1 054	Listopad	1 445
Červen	891	Prosinec	701

Tab.č.1: Výkony linky jmenného zpracování 2003

měsíc	počet	měsíc	počet
Leden	2 736	Červenec	5 423
Únor	3 245	Srpen	3 312
Březen	3 913	Září	4 473
Duben	2 959	Říjen	5 821
Květen	6 833	Listopad	4 693
Červen	4 222	Prosinec	4 380

Tab. č. 2 Export do SK CASLIN

Standardizace

V lednu a únoru proběhla předběžná jednání mezi zástupci úseků zpracování fondů NK Praha, MZK a VKOL. Účelem bylo sjednocení metodiky popisu a následné zjednodušení při přebírání bibliografických záznamů. Na základě tohoto jednání se uskutečnila v Národní knihovně třídní stáž s výkladem teorie a praktickou částí k problematice popisu podle pravidel AACR2R a výměnného formátu UNIMARC. Jednotlivé poznatky pak pracovníci oddělení JZF postupně převáděli do praxe. Podrobný manuál vytvořený na základě dohody pro všechna oddělení VKOL, která se zabývají popisem dokumentů, vytvořila L. Macháčová. Problémy týkající se zpracování fondů jsou diskutovány a řešeny v rámci elektronické konference KATPOL a současně také v rámci rubriky Katalogizační politika na www stránkách Národní knihovny. Permanentně byly sledovány a přijímány změny ve standardech jmenného popisu podle pravidel AACR2R. Byla akceptována a zaváděna do praxe rozhodnutí rady pro katalogizační politiku. Pro zrychlení zpracování publikací olomouckých nakladatelů (resp. nakladatelů Olomouckého kraje) začala oddělení DF a ZF v březnu přednostně zpracovávat produkci těchto nakladatelů metodou tzv. přednostních dávek. Smyslem bylo poskytnout ostatním knihovnám bibliograficky zpracované záznamy regionálních publikací.

Odborná setkání, školení

Ve dnech 16.4.2003 a 24.11.2003 proběhla v Národní knihovně dvě pravidelná setkání supervizorů pro soubory autorit. Tato setkání hodnotila spolupráci v rámci kooperativní tvorby záznamů autorit a informace k pracovním problémům při tvorbě nových záznamů, statistiky dodaných záznamů, rozšíření spolupráce při tvorbě autorit rodů, rodnin a unifikovaných názvů a informace o zautomatizování při zakládání jednoduchých jmenných autoritních záznamů.

Dne 5.-7.2.2003 se uskutečnila v Národní knihovně stáž ke sjednocení metodiky jmenného zpracování v NK, VKOL a MZK pro potřeby fungující sdílené katalogizace.

Účast na odborném setkání knihovníků Knihovny současnosti 2003 ve dnech 16.-17.9.2003.

Dne 11.11.2003 školení ve Státní technické knihovně s názvem Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Digitální knihovna Server SFX .

V učebně VKOL proběhlo několik instruktážních školení k nové metodice popisu s praktickými ukázkami a cvičeními.

Pracovníci oddělení se v průběhu roku účastnili dalších školení v NK a MZK pořádaných v rámci spolupráce při sdílené katalogizaci. Jednalo se výhradně o doplňky a novinky katalogizačních pravidel.

Projekty

V roce 2003 byly podány dva projekty:

- Navazující projekt VISK 9 Rozvoj CASLIN – Souborného katalogu ČR, který byl schválen (žádáno 399 000 Kč, získáno 351 000 Kč státní dotace).
- Podání žádosti o grant v rámci programu MŠMT 1N „Koordinovaná tvorba oborových informačních bran pro oblast výzkumu: Historie. Pomocné vědy historické. Biografie“ s cílem vytvořit vzájemně se doplňující oborové informační brány pro oblast výzkumu společně s dalšími velkými českými knihovnami a ve spolupráci s vědeckými a výzkumnými pracovišti. Projekt nezískal finanční podporu.

Soubory autorit

V rámci pokračujícího projektu VISK9 probíhaly revize přístupových rejstříků, dále pak harmonizace s národními autoritními záznamy a následné propojení bib. záznamů v bázi SVK01 s autoritními. V rámci projektu bylo vytvořeno 5 043 nových autoritních záznamů, v bázi SVK01 propojeno 72 389 záznamů. V bibliografické bázi probíhaly každodenní opravy s následným propojováním autoritních a bibliografických záznamů. Pokračovala práce na tvoření vlastních

nových autoritních záznamů dodávaných do národní autoritní báze AUT10, a to jak s využitím zpracovávaného fondu, tak i bibliografických a biografických zdrojů.

Pro práci s rejstříky a tvorbu jmenných autorit knihovna opět najímala 4 externisty, kteří tuto činnost vykonávají na základě živnostenského oprávnění. V roce 2003 však byl kladen větší důraz na vytváření nových záznamů pro národní autoritní bázi AUT10.

Do projektu byli také zapojeni lokální správci autorit (tzv. supervizoři) a další zaškolení pracovníci pro kooperativní tvorbu autorit. Práce byla prováděna na pracovišti VKOL prostřednictvím klienta ALEPH 500 za dodržení standardů AACR2R a struktury UNIMARC/authority.

	Zrevidované záznamy	Zrevidovaná záhlaví	Nové záznamy pro AUT10
J. Nováková	22 875	6 390	903
V. Petřík	7 833	4 148	1 177
H. Lahnerová	7 016	1 380	1 178
L. Burgetová	3 372	1 594	287
Celkem	41 096	13 512	3 545

Tab. č. 3 Výkony VISK9 2003

V rámci absolventského programu Úřadu práce nastoupil do oddělení JZF Mgr. Jiří Glonek, který se zabýval zpracováním autorit.

Tisky katalogizačních lístků

Úpravy standardů ve jmenném zpracování se promítají i do oprav tiskových výstupů. Na úseku tiskárny se prováděl tisk záznamů do hlavního, místního a sbírkového katalogu. Tisky záznamů hromadné novinkové služby, regionálií a časopisů byly v průběhu roku ukončeny nebo se staly součástí jiného pracoviště.

Věcné zpracování fondů

Systematicky zpracováno bylo 14 824 svazků, předmětově 12 181 svazků. Oproti předchozím letům byl vyšší podíl beletrie – 2 662 svazků. Také podíl hudebnin byl výrazný - 130 svazků. Počet disertací dosáhl 138 svazků.

Doba zpracování byla v roce 2003 v průměru 33,2 dne. Jde o dlouhodobý trend, na nějž má vliv především rozdělení linky zpracování mezi budovy na Bezručově a Ostružnické ulici.

3. SPRÁVA FONDŮ A HISTORICKÉ FONDY

Knihovní sklady

V roce 2003 pokračovalo stěhování starších knižních fondů z depozitáře v hlavní budově do externích skladů, nutné pro uložení ročního přírůstku v hlavní budově. Tato práce probíhá průběžně během celého roku v závislosti na okamžité potřebě. Bohužel stále přetrvávají problémy s nevyhovujícími sklady, ve kterých není možné zajistit dokumentům dostatečnou ochranu. V depozitářích kolísá v průběhu roku teplota i vlhkost a jsou situovány v místech s hustým automobilovým provozem a s tím spojenou vysokou koncentrací škodlivin v ovzduší. Nezanedbatelným degradačním činitelem pro knižní sbírky je i světlo, proto je pozitivní, že se

v roce 2003 podařilo vybavit žaluziemi a „zatemnit“ alespoň depozitář „Holická“, ve kterém je uložena přibližně třetina fondu knihovny včetně značné části historických fondů.

Dalším poměrně zásadním problémem je naprosto nedostačující prostor pro ukládání ročních přírůstků, kapacita depozitářů knihovny je totiž využita na maximum a prostorové rezervy téměř neexistují. V roce 2003 měla začít stavba nové knihovny budovy se sklady, byla ovšem odložena na příští rok. I ta by navíc vzhledem k velikosti plánovaného depozitáře (a vlastně celé nové budovy) v porovnání s pravidelnými přírůstky (především vázaných novin) řešila potřeby knihovny pouze částečně. V současné době se nedostatek místa řeší pronájmem skladových prostor, to s sebou ovšem přináší nutnost placení poměrně vysokých částek na nájmu. Ideálním řešením pro VKOL by byla výstavba nové knihovny budovy nebo aspoň hlavního depozitáře, jakými disponuje Národní knihovna či Moravská zemská knihovna. Jedině tak bude možné uloženým sbírkám zajistit odpovídající podmínky a vyhovět nárokům zákona o knihovnách.

Knihářská dílna

Stejně jako v roce 2002 využívala knihovna v uplynulém roce kromě své vlastní knihářské dílny také služeb firmy Knih-Kart v Laškově. Činnost naší vlastní dílny sice byla poznamenána dlouhodobou nemocí jedné pracovnice, přesto se však potřeby knihovny v oblasti ochranné vazby ročního přírůstku podařilo pokrýt. Do budoucna však zůstává problémem nutná převazba poškozených starých ročníků některých novin a časopisů.

Restaurátorská dílna

Pracovnice restaurátorské a konzervátorské dílny v roce 2003 pracovala zejména na opravě historických katalogů VKOL. Práce na nich probíhaly v průběhu celého roku a budou pokračovat i v roce 2004, vedle toho však byla restaurována i celá řada starých tisků, byl prováděn průzkum stavu především historických fondů v depozitáři a v depozitáři „Holická“ byly z preventivních důvodů rozmístěny lapače na hmyz. Drobným restaurátorským zásahem prošel i Evangeliář zábrdovický, jedna z nejvýznamnějších rukopisných památek ve fondu knihovny.

Revize fondu

I v roce 2003 VKOL revidovala více svazků, než jí ukládá knihovní zákon (tj. minimálně 5% fondu). Vlastní revize fondu ovšem není jediným úkolem tohoto úseku, do jeho povinností patří také správa místního katalogu knihovny a další úkoly, jako je například dohledávání nevyřízených čtenářských požadavků nebo opravy a doplňování některých bibliografických záznamů v knihovní databázi. Zvláštní pozornost je v rámci úseku věnována také sbírkám zapsaným v Centrální evidenci sbírek (CES). Ty jsou v knihovně čtyři (středověké rukopisy, knihovna pánů z Vrba, dantovská sbírka a barokní kresby) a musejí být ze zákona revidovány každoročně.

Zpětné řazení a expedice knih z pobočných skladů

Rok 2003 potvrdil trend posledních let, tedy stále narůstající objem práce ve všech ukazatelích. Razantně stoupá především počet knih zastavených ve skladech v hlavní budově, což je způsobeno zmíněným stěhováním starších fondů do externích depozitářů, na jejichž místo jsou ukládány knihy nové, které jsou pochopitelně mnohem žádanější a tedy více „v pohybu“. Pokud bude vzestupný trend pokračovat i v dalších letech, bude nezbytně nutné tento úsek personálně posílit. Ovšem vyšších čísel než v uplynulých letech bylo dosaženo ve všech oblastech. V této souvislosti je třeba podotknout, že velký přínos pro knihovnu znamenají pracovníci vykonávající zde civilní službu a s jejím plánovaným zrušením nastanou knihovně nemalé potíže se zajištěním zpětného řazení a expedice dokumentů i s nutným stěhováním fondů.

Úsek historických fondů

Studovna historických fondů se v říjnu opět stala součástí Oddělení ochrany a správy fondů. Byla využívána zejména k prezenčnímu studiu příslušných dokumentů, poskytovala informace zájemcům z řad odborné veřejnosti, zajišťovala pořizování kopií a mikrofilmů.

VKOL zapůjčila několik významných památek organizátorům tří výstavních projektů: album kreseb sign. J V 51.563 bylo do února 2003 součástí expozice *Morava v baroku*, kterou v Musée des Beaux Arts v bretaňském Rennes instalovala Moravská galerie; třicet volných kreseb italských malířů bylo představeno v rámci výstavy *Florentinové. Umění z doby florentských velkověvodů*, připravené Galerií výtvarných umění v Chebu; tři paleotypy byly zpřístupněny ve Vlastivědném muzeu v Olomouci na výstavě *Olomoucká řemesla a obchod v minulosti*. Doprovodné katalogy zmíněných výstav jsou cenným přírůstkem fondu odborné literatury.

V rámci několikaletého projektu Memoriae Mundi Series Bohemica (VISK 6) bylo digitalizováno celkem jedenáct památek: 8 rukopisů vzniklých před r. 1500, 2 rukopisy z 18. století, 1 paleotyp. V současné době je na www stránkách VKOL prostřednictvím Digitální knihovny zájemcům zpřístupněno 43 titulů.

V loňském roce byla podána žádost, aby byl do Centrální evidence sbírek (CES) Ministerstva kultury ČR zapsán soubor 500 středověkých rukopisů – nejstarší část fondu VKOL.

Mezi kulturní památky, uložené v olomoucké vědecké knihovně, zapsalo MK ČR Evangeliař zábrdovický – iluminovaný kodex z poslední třetiny 11. století.

Zpracováno bylo 120 svazků starých tisků z tzv. rezervních fondů - tyto záznamy (celkem 723) jsou součástí databáze starých tisků, kterou tvoří jednak záznamy o dílech tzv. knihovny litoměřických dominikánů, jednak záznamy vznikající v rámci retrokonverze katalogu starých tisků. Databáze starých tisků VKOL v současné době obsahuje více než 54 000 záznamů. Provedena byla také retrokonverze soupisu prvotisků – do elektronické podoby bylo přepsáno celkem 1 766 záznamů. Při retrokonverzi i katalogizaci je možné využívat rejstřík geografických autorit, který byl speciálně pro historické fondy loni vytvořen.

Počátkem února se v NK ČR uskutečnil seminář k projektu MASTER, na kterém byl prakticky ověřován stejnojmenný flexibilní formát určený pro zpracovávání rukopisů. MASTER je založený na značkovacím jazyce XML, tím se liší od běžně užívaného UNIMARCu.

Několikrát se loni sešla pracovní skupina pro katalogizaci starých tisků, ve které je VKOL také zastoupena. Cílem skupiny je vytvořit jednotný typ záznamu, který by zohledňoval specifika zpracovávaných dokumentů, podmínky katalogizace a zároveň vyhovoval nárokům zamýšleného sdruženého katalogu.

12. ročník odborné konference Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska v listopadu pořádaly VKOL a Sdružení knihoven ČR. Zvolené téma – Současné trendy ve zpřístupňování fondů – oslovilo nečekaně široký okruh specialistů z praxe i z akademického prostředí.

Odborné semináře zaměřené na práci s historickými prameny ve studovně HF několikrát absolvovali posluchači archivnictví FF Univerzity Palackého a studenti bohemistiky FF Ostravské univerzity. Po dobu letního semestru se zde odehrával seminář věnovaný významným a zajímavým rukopisům i tištěným památkám, organizovaný Katedrou historie UP.

Průběžně byla doplňována a aktualizována databáze mapující uložení starých tisků ve studovně HF.

V 71 případech bylo vyhověno žádosti o vydání osvědčení podle zákona 71/1994 Sb. o vývozu a prodeji kulturní hodnoty.

SFHF v číslech

Vazby			
Měsíc	Dílna VKOL	Dílna Laškov	Celkem
Leden	341	705	1 046
Únor	343	746	1 089
Březen	336	775	1 111
Duben	811	752	1 563
Květen	856	699	1 555
Červen	758	638	1 396
Červenec	608	615	1 223
Srpen	521	668	1 189
Září	726	683	1 409
Říjen	939	849	1 788
Listopad	849	549	1 398
Prosinec	676	501	1 177
Celkem	7 764	8 180	15 944

Revize fondu				
Měsíc	MK	Kopie	Revize signatur	Počet knih
Leden	2 127	63		
Únor	1 192	36		
Březen	1 282	160	50.001-54.000	15 616
Duben	1 664	217	54.001-60.000	24 984
Květen	1 538	137	260.001-268.000, superrevize 1-50.000	12 307
Červen	907	255	268.001-280.000	15 321
Červenec	1 553	329	280.001-290.000, 140.001-143.000	17 867
Srpen	1 278	206	143.001-150.000, 726.069-726.345, 991.100-992.267	16 104
Září	1 218	310		
Říjen	1 648	342	150.001-158.000	14 521
Listopad	740	239	158.001-161.000	5 833
Prosinec	1 571	114		0
Celkem	16 718	2 408		122 553

Zpětné řazení a expedice knih					
Měsíc	Zpětné řazení			Žádanky	
	Hl. sklad	Ext. sklady	Celkem	Počet	Kladně vyřiz.
Leden	17 138	8 937	26 075	3 628	3 463
Únor	13 611	7 946	21 557	4 020	3 851
Březen	14 742	8 904	23 646	4 562	4 264
Duben	16 610	9 465	26 075	4 576	4 262
Květen	16 400	8 809	25 209	3 696	3 391
Červen	17 102	9 343	26 445	4 122	3 896
Červenec	8 605	4 455	13 060	2 570	2 375
Srpen	12 087	6 456	18 543	2 130	1 869
Září	13 515	8 300	21 815	3 704	3 391
Říjen	13 431	9 830	23 261	4 916	4 387
Listopad	14 700	10 343	25 043	4 533	4 117
Prosinec	15 124	8 813	23 937	3 451	3 103
Celkem	173 065	101 601	274 666	45 908	42 369

B. Služby uživatelům knihovny

4. PŮJČOVNÍ SLUŽBY

Půjčovna a studovny byly v roce 2003 přístupny veřejnosti 298 dnů. Běžná otevírací doba byla od pondělí do pátku 10,5 hodiny denně (8.30 – 19.00 hod.), o sobotách 4 hodiny (9.00 – 13.00 hod.). Knihovna byla uzavřena kvůli údržbovým, úklidovým a revizním pracem na přelomu července a srpna (28.7. – 10.8.), jinak v těchto měsících probíhal v knihovně omezený provoz (po+st 11.30 – 19.00 / út+čt-pá 8.30 – 15.15 hod. / so – zavřeno). Dále byla knihovna uzavřena ve státní svátky. V prosinci byla knihovna uzavřena od 24.12. až do konce roku (otevřeno od 2.1.2004).

Ve spolupráci s oddělením automatizace knihovny probíhal provoz celého výpůjčního oddělení v rutinním provozu knihovního automatizovaného systému Aleph 500, kdy docházelo pouze k dílčím úpravám a zlepšením práce systému (konkrétněji popsáno v oddíle automatizace knihovny).

V knihovně stále platí tyto lhůty na donášení objednaných knih – knihy ze skladů v hlavní budově nejdříve za 2 hodiny, knihy ze skladů mimo hlavní budovu jsou následující den v poledních hodinách. Knihy mohou být stále objednávány klasickou cestou, tj. na papírových žádankách. Knihovna však postupně omezuje tento typ žádank a přesvědčuje uživatele o výhodnosti elektronické objednávky. Tuto elektronickou formu objednávání jednoznačně preferují především studenti. Klasické papírové žádanky jsou zcela na ústupu.

Každý rok nadále probíhají blokované upomínací akce uživatelů knihovny, kteří mají na půjčený dokument tzv. 5.upomínku/ztrátu a tento fakt nijak ze své strany neřeší. Upomínací akce „H3“ formou doporučených dopisů za období duben 2001 – červen 2002 byla v podstatě ukončena, navazovala na ni další akce „H4“ s rozmezím upomínaných knih z období červenec 2002 - červen 2003. Tento typ akcí bude i nadále každý rok pokračovat.

V průběhu roku 2003 docházelo ve výpůjčním oddělení stejně jako jiné roky k různým organizačním a technickým opatřením, směřujícím k postupnému zlepšení a zjednodušení knihovnických operací v systému. Stále probíhalo kódování neokódovaných knih před půjčením uživateli tak, aby kniha mohla být evidována elektronicky, aby neustále byla vidět „cesta knihy“ od objednání až po konkrétní výpůjčku. Mění se skladba těchto dosud neokódovaných dokumentů (dosud nepůjčených elektronicky), a to stále více k staršímu fondu. Ve výpůjčním oddělení se takto kódují monografie, v hlavní studovně periodika (půjčovaná pouze prezenčně). Stejně tak se přistupovalo k přepisování klasických papírových žádank podaných uživateli do elektronické podoby (pokud to bylo možné). Počet takto neošetřených knih ovšem klesal a vyžádal si postupně i menší časovou náročnost.

Jestliže rok 2002 byl z hlediska výpůjček rekordní, tak rok 2003 byl ještě mnohem silnější (plán roku překonán téměř o 100 000 výpůjček, výsledky roku 2002 překonány cca o 60 000 výpůjček). Stejně tak některé měsíce roku byly z hlediska výpůjček rekordní. Potvrdily tak stoupající tendenci posledních let, související s neustále rostoucím zájmem o informace.

Celkový přehled o výpůjčkách v roce 2003 – čtvrtletně:

2003	Celkem 432 543 =100%			
I. čtvrtletí	121 705	27,7 %	III. čtvrtletí	78 842 18,0 %
II. čtvrtletí	110 454	25,0 %	IV. čtvrtletí	121 542 29,3 %

Celkový přehled o výpůjčkách v roce 2003 – měsíčně:

2003	Celkem 432 543 = 100 %		*omez. provoz
Leden	42 013	Červenec	22 163*
Únor	37 034	Srpen	23 767*
Březen	42 658	Září	32 912
Duben	41 325	Říjen	43 669
Květen	38 238	Listopad	42 684
Červen	30 891	Prosinec	35 189

Měsíc říjen byl nakonec nejvíce statisticky významný – rekordní v historii knihovny (v měsíčních výpůjčkách) – 43 669 půjčených knihovních jednotek.

Denní průměr celkových výpůjček / studovny, výpůjční pulty, poštou/ v roce 2003 – 1 451 knihovních jednotek.

Srovnání celkových ročních výpůjček v různých desetiletích:

1969 -	267 093	1979 -	280 571
1989 -	296 026	1999 -	297 313
2000 -	322 441	2001 -	332 462
2002 -	372 118	2003 -	432 543

Podíl jednotlivých druhů výpůjček na celkových výpůjčkách i ve srovnání s minulými léty:

Rok	rok 2003	rok 2002	rok 2001	rok 2000	rok 1999
Celkem výpůjček	432 543	372 118	332 462	322 441	297 313
z toho – mimo knihovnu osobně	336 614	269 128	227 879	202 034	146 444
z toho – mimo knihovnu poštou	9 761	99 917	10 139	11 330	11 611
z toho – v knihovně ze skladu	34 834	34 140	37 102	42 498	62 734
z toho – v kn.- běžný ročník časopisů	51 334	58 933	57 342	66 597	76 524

Z čísel je patrné, že za posledních pár let i nadále postupně klesají výpůjčky mimo knihovnu poštou, což je způsobeno především úbytkem tzv. cirkulace (půjčování zahraničních časopisů organizacím a firmám). Ubývá také výpůjček v knihovně ze skladu (prezenčně) a v knihovně běžný ročník časopisů (prezenčně), a to výrazně. Pokles u obou ukazatelů lze přičíst zřejmě více faktorům (rozmach internetu, kvantita novější literatury studované raději mimo knihovnu, atd.). Celkově jsou však výpůjčky stále vyšší, neboť velice výrazně stoupá počet výpůjček mimo knihovnu osobně.

Velice pozitivním momentem ve výpůjčním automatizovaném systému je ten fakt, že systém neumožní tisk elektronické žádanky od uživatele, je-li již kniha jiným uživatelem objednaná nebo půjčená. Neboli nedochází tu téměř k tomu, že by pracovník knihovny musel jít do skladu pro dokument, který tam ve skutečnosti nemůže být. Tato možná stoprocentní úspěšnost mezi žádostmi a jejich kladným vyřízením zatím nemůže být zcela naplněna, protože uživatelé mají stále možnost objednávat dokumenty i přes klasickou papírovou žádanku.

Použije-li uživatel knihovny na objednání dokumentu klasickou papírovou žádanku a nezjistí-li si předtím sám v elektronickém systému, zda je dokument opravdu k dispozici, a knihovna tuto žádost neověří, může být žádost opravdu nevyřízená. Přes tento hlavní důvod a některé další důvody je úspěšnost vyřízení objednávek opravdu vysoká, hlavně ve srovnání s dřívějšími lety – 95 %. A v příštích letech se zřejmě dostaneme ještě výše – na hranici 96-97 %, což ovšem závisí na disciplíně objednavatelů, organizačním zvládnutí práce v knihovně a pokrytí veškerého fondu elektronickým záznamem.

Čtenáře, kteří nevrátili vypůjčené dokumenty, bylo třeba upomínat o vrácení 37 037 krát (v roce 2002 – 33 329, v roce 2001 – 45 512, v roce 2000 – 44 744). Lze pozorovat zajímavou tendenci – v roce 2002 bylo zavedeno pozitivní opatření směrem k snížení počtu upomínek - zvýšení prvního poplatku z prodlení, a naopak zavedení elektronického upozornění o vrácení dokumentu 5 dnů před uplynutím výpůjční doby. V roce 2003 zřejmě ovšem uživatelé i přes tyto mechanismy opět postupně „sklouzávají“ do původních upomínkových čísel Přesto uživatelé elektronickou službu VARUJ vítají a dosti ji využívají. Na jedné straně tak sice knihovna přichází částečně o poplatky za upomínky, na druhé straně je to však plně vykompenzováno spokojeností uživatelů související s touto nabídkou služeb, pro ně pozitivních. Tuto službu mělo v roce 2003 aktivovanou cca 7 150 uživatelů (v roce 2002 – 4 660 uživatelů) a je předpoklad dalšího růstu. Rozmezí termínů mezi účtováním jednotlivých upomínek zůstalo nezměněno.

Čtenářům byla stále zasílána upozornění, že si mohou vyzvednout rezervovaný dokument, který měl zapůjčen někdo jiný a který je již k dispozici /upozornění zasláno elektronicky nebo klasickou poštou/. V roce 2003 se jednalo celkem o upozornění na 39 466 rezervovaných dokumentů (2002 - 31 064, 2001 - 21 785). Z tohoto počtu bylo 34 064 zasláno elektronicky (e-mail, SMS), což je přes 86 %.

Nejvíce rezervované a žádané knihy byly elektronicky sledované a vedoucí oddělení doplňování fondů zvažoval jejich další možné přikoupení (pokud se nejedná o přechodně populární beletrii).

Funkční e-mailovou adresu či číslo mobilního telefonu k zasílání SMS zpráv dalo knihovně k dispozici k zjednodušení kontaktu v roce 2003 celkem 9 360 uživatelů, což je téměř 82 % všech aktivních uživatelů knihovny (v roce 2002 – 8 126 uživatelů, což bylo téměř 73 % všech aktivních uživatelů knihovny, v roce 2001 - 53 %).

Úsek výpůjček dokumentů poštou jiným knihovnám (pasivní meziknihovní výpůjční služba – MVS) přijal v roce 2003 celkem 5 967 žádostí (2002 – 7 496 žádostí) o zapůjčení dokumentů z fondu naší knihovny, nepočítaje tzv. cirkulaci časopisů, tj. pravidelné zasílání jednotlivých čísel zahraničních periodik kolektivním čtenářům (zmněno v jiném odstavci). Z tohoto počtu žádostí bylo v roce 2003 kladně vyřízeno pasivní MVS celkem 5 392 žádostí a posláno 5 544 knihovních jednotek – z toho 632 kopií.

Zahraniční knihovny požadovaly v roce 2002 celkově 274 dokumentů, z toho bylo kladně vyřízeno 234 žádostí – zasláno 235 knihovních jednotek. Nejvíce žádostí bylo tradičně ze Slovenska.

Celková čísla kladně vyřízených žádostí v pasivní MVS se po větším nárůstu v roce 2002 vrátila na úroveň roku 2001. Zřejmě jde o následek opatření knihovny - zavedení platby za poštovní náklady pro instituce žádající MVS sídlící mimo Olomoucký kraj. Zda jde o pokles dlouhodobější (i když ne nijak zásadní), ukáže čas.

Porovnání ukazatelů kladně vyřízených žádostí pasivní MVS (z fondu VKOL pro uživatele jiných knihoven) v minulých desetiletích:

1969 – 7 793	2000 – 5 175
1979 – 10 385	2001 – 5 463
1989 – 10 011	2002 – 6 024
1999 – 5 304	2003 – 5 392

Nejvíce dokumentů bylo poskytnuto službou MVS z knihovního fondu VKOL těmto knihovnám (dle pořadí):

FPF Slezská univerzita Opava, Městská knihovna Šumperk, Knihovna V. Priessnitze v Jeseníku, Městská knihovna Bílovec, Městská knihovna Mohelnice, Knihovna P. Bezruče Opava, Moravská zemská knihovna Brno, Knihovna B. B. Buchlovana Uherské Hradiště, Městská

knihovna Rýmařov, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Městská knihovna Javorník, Městská knihovna Český Těšín, Krajská knihovna F. Bartoše Zlín a další.

Jednalo se tedy o moravské knihovny (včetně vědeckých z Brna a Ostravy). Knihovna tedy i v tomto směru dobře plní svou krajskou funkci.

Způsob vyřízení žádostí o výpůjčku MVS z fondu VKOL:

Způsob:	100 % celkem
Kladně vyřízeno	82,1 %
u nás půjčeno	11,2 %
Nemáme ve fondu	3,2 %
Jiný důvod negativ. vyřízení	3,5 %

Díky větší informovanosti o stavu fondu knihovny přes internet se výsledky v roce 2003 procentuálně posunuly mnohem více ke kladně vyřízeným žádostem, instituce jen velice málo žádají dokument, který v knihovně není.

Složení kolektivních čtenářů (MVS) a adresátů novinkové služby (NS) podle územního rozložení v roce 2003 a srovnání s předešlými roky v %:

MVS	rok 2001	rok 2002	rok 2003	NS	rok 2001	rok 2002	rok 2003
Čechy	34,9	31,8	31,2		10,9	12,5	10,0
Morava	45,1	48,6	49,1		89,1	87,5	90,0
Zahraničí	20,0	19,6	19,7		-----	-----	-----

Žádosti pasivní MVS jsou vyřizovány v nejkratší možné lhůtě (cca 2 dny) v závislosti na dostupnosti dokumentů ve skladu (sklady mimo provozní budovu). Žadatelé jsou především knihovny nižšího typu než VKOL (především na úrovni městských moravských knihoven), pro které je naše knihovna důležitým zdrojem dokumentů a informací pro uživatele z menších měst a obcí.

V pasivní MVS se používá evidence v Excelu od roku 1999, čtenářské průkazy jsou zavedeny na jednotlivé knihovny a jejich výpůjčka je evidována v elektronickém knihovním systému. Žadatelé o MVS používají k žádostem jak klasickou vnitrostátní papírovou žádanku MVS, tak i elektronický formulář MVS dostupný na www knihovny. Žádosti formulované jako dopis vyřizuje v první fázi jako informaci informační služba knihovny.

V průběhu roku 2002 došlo vzhledem k ekonomickým hlediskům k zavedení plateb za poštovní náklady VKOL v pasivní MVS. Jakákoliv knihovna sídlící mimo Olomoucký kraj musí zaplatit za každou 1 zásilku knih (může obsahovat více kusů) 40 Kč. Knihovny Olomouckého kraje mají i nadále MVS zadarmo, půjčují-li si z fondu VKOL prostřednictvím MVS. Důsledek (pokles žádostí o MVS) - se již částečně projevil v celkových číslech MVS roku 2003. Tyto poplatky jsou účtovány žádajícím institucím do elektronického systému knihovny (jejich platební protokol) jako podklad k pozdějšímu vyúčtování.

Obecně je pasivní MVS VKOL velice vyhledávána vzhledem ke vstřícnosti a rychlosti půjčování, speciálně u speciálních fondů odbornými institucemi typu muzeí, archivů a ústavů AV ČR.

V knihovně pracuje i aktivní meziknihovní výpůjční služba – MVS neboli zprostředkovávání výpůjček dokumentů z jiných knihoven pro vlastní uživatele VKOL, pokud dokument není ve fondu VKOL. Je rozdělen na vnitrostátní (včetně předzjištění přítomnosti cizojazyčných dokumentů na území ČR) a mezinárodní – MMVS. Součet celkově vypůjčených dokumentů z jiných knihoven v roce 2003 činil 3 200 knihovních jednotek – z toho 1 335 z ČR a 1 865 ze zahraničí.

To jsou však vyřízené objednávky. Počet samotných žádostí, jak ve vnitrostátní aktivní MVS, tak v zahraniční aktivní MMVS, je mnohem vyšší. Počet žádostí do ČR byl 1 485, počet žádostí do zahraničí byl 2 201 (což je nejvyšší výsledek v historii knihovny). Procentuální úspěšnost je v těchto případech velice těžké stanovit, neboť mohou být různé důvody k nevyřízení požadavku (knihovna dokument nepůjčí, dokument nemá, dokument je půjčen, dokument je např. pouze negativně zjištěn v ČR atd.), je však velmi vysoká a nebrání-li tomu výše uvedené důvody, dokument je pro našeho uživatele získán. Služba MVS pro uživatele VKOL je zdarma (kromě kopií).

Skladba vnitrostátních již vyřízených výpůjček (ne objednávek) aktivní MVS v ČR a již vyřízených výpůjček aktivní MMVS ze zahraničí v roce 2003:

Vnitrostátní MVS z ČR:	1 335	Zahraníční MMVS z cizích zemí:	1 865
Knihy	764	Knihy	1 033
Kopie článků	571	Kopie článků	932

Vnitrostátní aktivní MVS pracuje při ověřování a zjišťování dostupnosti dokumentů nejmodernějšími elektronickými metodami – využívá různé jednotlivé i souborné elektronické katalogy, informační brány a elektronické formuláře jiných knihoven. Dle možností stahuje plné texty článků z elektronických databází. V závislosti na druhu a stáří dokumentu a ochotě a možnostech jiné knihovny vyřídit požadavek VKOL se tak pohybuje délka komplexního vyřízení požadavku od několika hodin do několika dnů (kromě speciálních případů). Zájem o tuto službu procházel v průběhu roku 2003 různými výkyvy, ale celkově je zájem stabilní. Je tu možné pozorovat určitý odklon od půjčování dokumentů z velkých knihoven, a naopak přesun k půjčování z knihoven menších, většinou městské úrovně.

V rámci aktivní MVS (české i zahraniční) byla zavedena aplikace/modul MVS v Alephu 500. V něm jsou evidovány a zřehledněny všechny žádosti o výpůjčky MVS a jejich okamžitý stav vyřízení včetně poplatků. Uživatel i knihovník tak mají přehled o požadavcích MVS přímo v systému bez starých přídatných aplikací typu FoxPro.

O aktivní službu MMVS ze zahraničí, která je placená, je čím dál větší zájem, vyvolaný zřejmě obrovským nárůstem informací, omezenými možnostmi nákupu cizojazyčných dokumentů českými knihovnami a možnostmi internetu. Služby aktivní MMVS využívali v roce 2003 nejen čtenáři VKOL, ale také 16 moravských institucí. Základní prověřování požadavků na MMVS se provádí v 15 souborných katalozích evropských zemí a USA. Dále se používají fulltextové databáze i volné vyhledávání na internetu ke stahování článků. VKOL udržovala v roce 2003 prostřednictvím MMVS styk s 321 knihovnami (2002 - 207 knihovnami) v 30 zemích světa. Nejvíce se koresponduje s knihovnami v Německu (115 knihoven), dále v Norsku, Dánsku, Slovensku, Anglii a Polsku (stále je zde tedy kromě tradičního a nejsilnějšího Německa velký příklon obecně ke Skandinávii – což je trend, který v Olomouci fungoval i před rokem 1989 a jinde není tak obvyklý). Procentuální úspěšnost MMVS v získávání dokumentů ze zahraničí je velmi vysoká, stejně tak doba vyřízení požadavků se velmi zkracuje. Stabilní je spolupráce s největšími knihovnami na světě /např. British Library/, stejně tak jako běžné získávání dokumentů, nejvíce z Německa, ale často i ze vzdálených zemí z jiných kontinentů. V Evropě nedostupné americké publikace se staly uživatelům přístupné díky navázané spolupráci s Národní knihovnou ČR v Praze, která je pro nás objednávkou coby registrovaný uživatel systému OCLC. Běžně se používá elektronické objednávání článků přes databázi SUBITO. Platby i nadále probíhaly v běžných zahraničních měnách, poštovními kupóny a IFLA Vouchery. K posílení tohoto úseku byla částečně zapojena do MMVS další pracovnice oddělení PS.

Počet aktivních čtenářů v roce 2003 dosáhl čísla 11 440. Aktivní čtenář je ten, kdo má v daném roce aspoň jeden den platný čtenářský průkaz do VKOL. Čtenářské průkazy se vydávají ne na kalendářní rok, ale vždy na rok od data vystavení nebo prolongace.

Počet čtenářů podle kategorií v %:

Kategorie 01	Řadový – nevýdělečný	67,3 %
Kategorie 02	Řadový – výdělečný	25,4 %
Kategorie 05	Řadový – kolektivní	0,1 %
Kategorie 11	s rozšířenými právy	1,5 %
Kategorie 12,15,16,21	Interní kategorie knihovny	5,7 %
Celkem		100 %

Přehled čtenářů podle pracovních a studijních oborů v %:

Státní zaměstnanci, právo	A	3,0
Hospodářství, ekonomika	H	7,3
Jazykověda	J	3,3
Kultura, školství	K	35,9
Lékařství, zdravotnictví	L	4,6
Přírodní vědy	P	5,4
Společenské vědy	S	2,9
Technické obory	T	7,3
Zemědělství	Z	0,6
Ostatní (nezaměstnaní, důchodci, v domácnosti, voj. služba, civ. služba, uživatelé neuvádějící svou odbornost a zaměstnání, atd.)		29,7
		100 %

Poznámka k této tabulce:

Knihovna nevyžaduje od čtenářů sdělení o tom, kde pracují či co studují – to je jejich čistě osobní údaj. Data pocházejí z jejich dobrovolného sdělení nebo z dřívějších údajů. I proto jsou tato data již částečně zkreslena, neúplná (pokud čtenáři nic neuvedou), a příští rok již nebudou publikována.

Ze zásadní problematiky v oddělení půjčovných služeb je nutno ještě za rok 2003 dodat:

- docházelo k různým personálním změnám na službových místech, což přinášelo problémy při zaučování a zastupování
- na praxi se v průběhu roku vystřídal několik studentů středních nebo vysokých knihovnických škol
- stabilně pracují v oddělení i specializované studovny jako volný výběr novinek a studovna vázaných novin /německá studovna GIIN a studovna historických fondů jsou vzpomenuty na jiném místě/. Ve studovně vázaných novin bylo v průběhu roku 2003 půjčeno prezenčně celkem 5141 novinových a velkoformátových časopiseckých svazků (2002 – 4 795), což nadále prokazuje oprávněnost zřízení této studovny a její velkou využitelnost. Uživatelů do ní chodí méně než do jiných studoven, ale studují větší množství svazků a delší dobu (především studenti univerzity). Některé novinové svazky (především regionální) jsou ale nyní zpřístupněny již pouze v mikrofilmové podobě (kvůli ochraně fondu)
- významnou součástí oddělení PS jsou pracovníci expedice, kteří zajišťují přinášení objednaných dokumentů ze skladů v hlavní budově a přilehlém skladu (Červený kostel), odvázejí k založení již vrácené knihy u výpůjčního pultu a ve studovnách, pomáhají při vstupu handicapovaným uživatelům, kódují neokódované dokumenty před půjčením atd. V expedici pracují kmenoví zaměstnanci knihovny (v roce 2003 včetně pracovníka civilní služby)
- výpůjční oddělení navázalo spolu s ředitelstvím knihovny užší kontakt s Agenturou podporovaného zaměstnání SPOLU Olomouc a jejich zástupci, kteří se snaží zapojit handicapované občany do pracovního procesu. Výsledkem dlouhé přípravy bylo nakonec půlúvazkové zaměstnání jednoho z klientů této agentury do pomocných prací v oddělení -

velice se tato spolupráce osvědčila a výsledkem je především spokojenost klienta a jeho užitečné zapojení do práce knihovny

- experimentálně byla zavedena možnost vracení dokumentů uživateli i v době úplného uzavření knihovny – vracení dokumentů zajišťovala služba na vrátnici knihovny. Výsledkem byla především větší spokojenost uživatelů
- návštěvnost knihovny v několika březnových dnech negativně ovlivnily výhružky bombového vyděrače, který vyhrožoval umístěním výbušniny na neznámém místě Olomouckého kraje. Z tohoto důvodu obyvatelé kraje méně vyhledávali prostory a místa s větší koncentrací obyvatel
- knihovna se v rámci oborových a výstavních možností stala členem Spolku sběratelů a přátel exlibris
- celoročně byl problém s údržbou samoobslužných i obslužných kopírovacích přístrojů. Velký zájem o kopírovací služby s sebou přinášel větší množství problémů, poruch a opravárenských zásahů
- oddělení PS v rámci zastupování především v prázdninových měsících pomáhalo zástupy i jiným oddělením (IS – revize příručních knihoven, EKAP – kopírovací služby, SOF – zakládání vrácených dokumentů atd.)
- průběžně byla řešena možnost zlepšení přístupu handicapovaných uživatelů knihovny (především vozíčkářů) do budovy – zvonek byl zpřístupněn na bližším místě atd.
- v rámci reorganizace v knihovně došlo k přesunu studovny historických fondů z oddělení PS do pravomoci vedoucího oddělení SOF (od října)
- v říjnu se oddělení PS spolupodílelo (s odd. AK) na organizaci ankety o spokojenosti uživatelů se službami knihovny
- v době uzavření knihovny se pracovníci oddělení podíleli na mimořádných pracích (upomínací akce, revize atd.)

Fotoslužby

Podle požadavků uživatelů bylo v roce 2003 zhotoveno celkem 64 251 fotoprací (rok 2002 – 80 064 fotoprací). Počítána jsou obecně pole filmu – pozitivní kopie i mikrofilmy – včetně projektu Kramerius – VISK7.

Pracovnice fotodílny pracovala v průběhu roku stabilně jak na zakázkách uživatelů knihovny především ze svázaných novin a starých tisků, tak v rámci projektu VISK - Kramerius – ochranné mikrofilmování. Plnila také svou roli fotografky knihovny při různých příležitostech a podílela se organizačně na různých akcích a výstavách. Zastupovala při nepřítomnosti a nutných zakázkách obsluhu kopírovacího přístroje v přízemí knihovny. Prověřovala také v rámci prázdninových prací fond mikrofilmů a posuzovala jejich technický stav. Její vytížení vzhledem k množství uživatelských zakázek bylo opět větší než v předchozím roce.

Reprografické služby z hlediska kopírování /obslužná a samoobslužná kopírka/ jsou vzpomenuty na jiném místě.

Exkurze a propagace knihovny

Společnou návštěvu knihovny – exkurzi – absolvovalo v roce 2003 celkem 72 skupin (rok 2002 – 86) s celkovým počtem 1 581 účastníků. Většinou šlo o skupiny ze středních škol, gymnázií a učilišť, i první ročníky z Univerzity Palackého Olomouc. Drtivá většina exkurzních skupin pocházela z Moravy. Exkurze byly většinou zaměřeny na seznámení se službami a prostorami VKOL, je ovšem čím dál větší zájem o větší výklad o historických fondech knihovny. Na provádění exkurzí se kromě oddělení PS podílejí i pracovníci oddělení IS a AK. Probíhaly i odborněji zaměřené exkurze či semináře pro odborníky či studenty příbuzných oborů.

Stále se pro propagaci a k informování uživatelů používá soubor letáků VKOL (malý základní, velký informativní, o elektronickém katalogu), doplněný aktuálními letáky a vývěskami k novinkám ve službách VKOL (např. zavedení elektronické služby SDI Profil, upozornění na zajímavé knižní dary knihovně, upozornění na zavedení digitální knihovny VKOL atd.) na nástěnkách. K dispozici jsou i katalogy ke knihovním výstavám.

Výstavy

I když výstavní činnost nepatří mezi prioritní úkoly VKOL, knihovna vyčlenila pro tyto účely celou chodbu v 1. patře knihovny spolu se stojanovými i závěsnými nástěnkami, vestavěnými zasklenými skříněmi a zasklenými stolovými vitrínami. Díky tomuto prostoru a prostředkům lze uspořádat i celkem rozsáhlé výstavy, i když se orientujeme spíše na neprofesionální akce, které vyžadují méně prostředků a času. Knihovna se podílí i na výstavách s různou tematikou pořádaných mimo knihovnu i v zahraničí. To vše především za účelem popularizace literatury a výtvarného umění.

V roce 2003 bylo díky knihovně prezentováno celkem 24 výstav (a výstavek).

V roce 2003 se v knihovně konalo více větších výstav s různou tematikou. Mezi největší a nejzajímavější přímo v knihovně patřily výstavy:

Přírodní a historické památky Ameriky, Evropy, Afriky a Asie (fotografie ze zahraničních cest Ing. Lazebníčka), Václav Matěj Kramerius – spisovatel a novinář (k 250. výročí narození) – v rámci literárního festivalu LIBRI Olomouc 2003, Česká republika v EU – ano či ne? (před celonárodním referendem o vstupu ČR do EU), Nové heraldické znaky krajů České republiky, Technické památky města Olomouce a Olomouckého kraje – výstava ke Dnům evropského dědictví 2003 (v rámci celonárodních a celoevropských DED'2003), Nejkrásnější německé knihy roku 2002 (Die schönsten deutschen Bücher 2002) – zápůjčka výstavy z Goethe Institutu Praha. Šlo tedy v podstatě především o propagaci místních a regionálních témat a osobností. Výstavy měly velmi dobrou odezvu u návštěvníků a uživatelů knihovny.

Knihovna se také prezentovala svými fondy na výstavách mimo své výstavní prostory. Patřila sem zápůjčka našich dokumentů (historických školních výročních zpráv) na výstavu na hradě Sovinci, dalších dokumentů (notových záznamů) na výstavu Hudebníci Prostějovska v Muzeu Prostějovska v Prostějově, knih na výstavu Mendel – genius genetiky – v Brně, historických kreseb na výstavu v Galerii výtvarného umění v Chebu.

Došlo i na výpůjčku do zahraničí – kniha z výše zmiňované výstavy o Mendelovi putovala i do Itálie.

Krátké připomenutí významných výročí různých osobností formou drobných výstavek a nástěnek mělo tradičně na starosti oddělení informační služby.

Německá studovna

Čtenáři VKOL mají možnost od roku 1995 navštěvovat i specializovanou cizojazyčnou studovnu – německou studovnu, která tvoří nedílnou součást oddělení půjčovních služeb. Německá studovna byla zřízena Goethe - Institutem Mnichov a jeho pobočkou v Praze. Na základě uzavřené smlouvy dochází ze strany Goethe - Institutu k dlouhodobé zápůjčce knih a jiných materiálů, které jsou průběžně každoročně dodávány do fondu německé studovny. Čtenáři mají k dispozici velké množství různých druhů dokumentů, vztahujících se k německé historii, literatuře, jazyku, cestování, vědě, kultuře atd. Mohou si absenčně vypůjčit nejen knihy, ale i videokazety, audiokazety, hudební CD. Prezenčně mají k dispozici noviny a časopisy. O německou studovnu s takto samostatně vyčleněným fondem je velký zájem především mezi studenty.

Zatímco v roce 2002 byla provedena částečná reorganizace prostorů v obou místnostech německé studovny a byly přehledněji uspořádány jednotlivé regály, ve kterých jsou jednotlivé knihy řazeny dle mezinárodního desetinného třídění, v roce 2003 došlo k dalším dílčím úpravám prostoru, směřujícím k většímu pohodlí návštěvníků studovny. Došlo také k personální změně ve vedení německé studovny: H. Bartošovou vystřídala M. Hašková. To přispělo především k zintenzívnění kontaktů s pražským centrem a k užší spolupráci.

Vybavení německé studovny je i nadále všestranné, důraz je ale kladen především na moderní německou literaturu, ale také na nejnovější učebnice německého jazyka, ke kterým jsou též dodávány audiokazety, na učební texty a pracovní sešity určené k přípravě na zkoušky z německého jazyka, podklady pro získávání osvědčení a certifikátů. Součástí vybavení německé studovny je i videopřehrávač, hifi-věž na MC a CD, osobní počítač a samoobslužný kopírovací přístroj, který je čtenáři stále více využíván.

Čtenáři jsou pravidelně informováni o kulturních akcích a jazykových kurzech pořádaných Goethe - Institutem v Praze. Je tu také větší snaha o pořádání samostatných akcí právě ve spolupráci s GI Praha. Formou propagačních materiálů zde také mohou získat aktuální informace o cestování, ubytování, turistice v Německu. Většinu návštěvníků studovny tvoří hlavně studenti Filozofické a Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, v poslední době také přibývá čtenářů ze středních škol, hlavně z řad gymnaziálních studentů a studentů jazykových škol. Určité procento tvoří i studující při zaměstnání, kteří si touto formou doplňují své jazykové znalosti. Účinnou propagací při získávání nových čtenářů jsou pravidelně pořádané exkurze s odborným výkladem pracovníků knihovny a německé studovny. Těchto exkurzí bylo v roce 2003 přes 70.

Pro zkvalitnění práce, prohlubování znalostí potřebných pro správu německé studovny a navazování nových kontaktů pracovníci německé studovny navštěvují semináře a akce pořádané Goethe - Institutem nejen v České republice, ale i v zahraničí. V prosinci 2003 se zúčastnila týdenní stáže v GI Praha M. Hašková, mezinárodní knihovnické konference „Veřejné knihovny v nové Evropě“ ve Varšavě pořádané i Goethe Institutem se zúčastnil na pozvání GI Praha V. Klásek. V průběhu roku došlo ke změně obsazení německé studovny i na druhém postu, jako nová kvalifikovaná pracovní síla byl přijat I. Vysoudil (zástup za MD).

Novou informací je změna ředitele Goethe - Institutu v Praze, dosavadní ředitelku hraběnkou Ute Baudissin v roce 2003 nahradil nový ředitel Dr. Stephan Nobbe. Odbornou referentkou pro region Střední Evropy je paní Elisabeth Macan.

Z níže uvedené tabulky, kde je uveden stav fondu a jeho výpůjčky u různých médií, je patrný určitý posun. Především došlo k poklesu ve výpůjčkách běžných knih.

Naopak velice výrazný posun daný větší propagací a informovaností je u dalších druhů dokumentů – audiokazet, videokazet, hudebních CD a CD-ROMů. Jde tedy o určitý přesun zájmu uživatelů od klasických papírových médií k modernějším? To se uvidí v příštím roce.

Přehled fondu německé studovny a jeho využití v posledních letech:

	rok 2001		rok 2002		rok 2003	
	Knih. jedn.	Výpůjčky	Knih. jedn.	Výpůjčky	Knih. jedn.	Výpůjčky
Knihy	5 662	5 346	5 774	5 610	5 874	4 026
Časopisy, noviny	31	1 476	31	1 372	31	1 527
Audiokazety	392	499	419	473	4 279	618
Hudební CD	87	92	97	106	99	487
CD-ROMy	17	-	19	-	37	53

C. Informace, bibliografie

5. INFORMACE, INFORMAČNÍ APARÁT

Ústní a telefonické informace

V roce 2003 zodpověděli pracovníci informační služby (IS) celkem 42 169 ústních a telefonických dotazů; z toho odborní pracovníci informační služby v místnosti čtenářských katalogů poskytli 33 096 informací a pracovníci informační služby v hlavní studovně zaznamenali 9 073 informací.

Časté byly dotazy týkající se všech typů učebnic, zákonů a knih z oblasti podnikání. Tradičně velká byla poptávka po informacích o našich i zahraničních časopisech. Řada čtenářů požadovala informace zaměřené na literaturu, pedagogiku a historii. Trvale vysoký zájem byl o lékařskou literaturu, slovníky a literaturu z oblasti výpočetní techniky. Značný počet dotazů se týkal článkové literatury. Pracovníci informační služby při zodpovídání těchto dotazů využívali všech bází dat knihovnou budovaných nebo kupovaných, zaměřovali se na seznamování uživatelů s novými postupy při práci s počítači. K větší informovanosti čtenářů přispívali pracovníci oddělení výstavkami k měsíčním kulturním výročím a svým podílem na provádění exkurzí.

Největší množství žadatelů o ústní a telefonické informace tvořili studenti, učitelé všech typů škol, odborní a vědečtí pracovníci, podnikatelé, knihovníci a zdravotníci.

Písemné informace

1. Písemné informace poskytnuté na vyžádání:

a) bibliografické (7 865 záznamů)	1 352
b) faktografické	-
Celkem	1 352

Nejčtenější a nejobsáhlejší písemné informace byly zpracovány pro jednotlivce, městské knihovny, dále pro odborné knihovny, knihovny vysokých škol, firmy a kulturní zařízení. Zodpovídány průběžně byly i dotazy zasílané elektronickou poštou. Během roku 2003 bylo v oddělení vypracováno 79 rešerší.

2. Novinková služba (dvouměsíční seznamy přírůstků neperiodické literatury z jednotlivých vědních oborů):

Na adresy 20 stálých odběratelů knižních přírůstků do fondu VKOL (z toho 7 kolektivním odběratelům a 13 jednotlivcům), bylo v průběhu roku 2003 odesláno 432 oznámení (oborových soupisů literatury). Seznamy novinek byly vydány ve formě 90 tiskových jednotek a obsahovaly 17 975 bibliografických záznamů. Od počátku roku 1994 jsou tyto seznamy přírůstků literatury zpracovávány počítačově.

3. Záznamy pro CEZL a další vybraná bibliografická pracoviště:

Pro celostátní evidenci zahraniční literatury při NK a NLK v Praze bylo odesláno 13 962 záznamů.

4. Bibliografické informace z oblasti kultury a umění

Bibliografické informace z oblasti kultury a umění byly expedovány 5x ročně ve dvou tematických okruzích na adresy 53 odběratelů. Tyto bibliografické soupisy článkové literatury i nových knižních přírůstků vycházejí z přímé excerptce celostátních i regionálních periodik z oblasti kultury a umění. První okruh byl věnován všeobecným otázkám kultury a kulturní politiky, druhý problematice literatury, divadla, filmu a televize. Adresáti 1. okruhu získali 18 bibliografických

záznamů, odběratelé 2. okruhu obdrželi 416 bibliografických záznamů. Počet bibliografických záznamů regionálního charakteru, obsažený v obou okruzích, činil v roce 2003 celkem 43 záznamů.

Kartotéky

V roce 2003 bylo zařazeno do dočasné kartotéky pro čtenáře (oborová kartotéka nových přírůstků do knižního fondu VKOL) celkem 3 479 záznamů.

Příruční knihovny

Komplexní doplňování, aktualizace a revize všech fondů příručních knihoven (PK) ve správě oddělení IS probíhaly podle plánu průběžně po celý kalendářní rok. Bylo dokončeno kódování a zapisování do počítače dosud nezpracovaných dokumentů z příručních knihoven informační služby a hlavní studovny.

V roce 2003 bylo do služební PK IS nově doplněno 52 děl – 104 svazků, zpět do skladů bylo zařazeno 57 děl – 91 svazků. Do PK v hlavní studovně bylo v průběhu roku 2003 nově doplněno 86 děl – 164 svazků a zpět do skladů bylo vráceno 6 děl – 9 svazků. Ve stanoveném termínu se uskutečnila plánovaná celoroční revize knih v hlavní studovně a v PK IS. K 31.12.2003 bylo v hlavní studovně vystaveno 888 novin a časopisů.

Po revizi nových ztrát a superrevizi ztrát předchozího roku byl reviznímu úseku oddělení správy a ochrany fondů předán k odpisu návrh ztrát za uvedené časové období.

Oborové složení příruční knihovny a volně přístupných periodik v hlavní studovně

OBOR (označ. obor. skupiny)	Příruční knihovna svazků	Volně vyložené časopisy
A. filozofie, teologie	143	45
B. politika	64	60
C. ekonomika, stát, právo, vojenství	325	96
D. historie	177	21
E. zeměpis, vlastivěda	199	43
F. výchova a příbuzné vědy	175	89
G. umění	249	105
H. literární věda	170	56
CH. jazykověda	197	51
I. jazykové slovníky	154	-
J. všeobecné encyklopedie	362	-
vědecké časopisy smíšeného obsahu	-	51
K. přírodní vědy	180	85
L. lékařství, zdravotnictví	223	46
M. zemědělství, veterinářství	79	36
N. technika	85	104
C e l k e m:	2 782	888

Pozn.: Reálný stav svazků, včetně uvedeného počtu titulů volně přístupných periodik v hlavní studovně, odpovídá skutečností zjištěným ke dni 31.12.2003.

Hlavní studovna

Součástí oddělení IS je hlavní studovna, která zpřístupňuje výše zmíněnou příruční knihovnu. Informační služba v hlavní studovně zprostředkovává prezenční výpůjčky běžného ročníku novin a časopisů, realizuje prezenční výpůjčky ze sbírky českých technických norem, rezervuje čtenářům knihy i svázané časopisy k prezenčnímu studiu.

Studovna AV médií

Tato studovna nabízí poslech hudebních nosičů na šesti poslechových místech, umožňuje přístup k internetu (5 PC+tiskárna) a prohlížení CD-ROMů (1 PC). Do studovny AV médií přišlo v roce 2003 na internet 5 198 návštěv (7 229 půlhodin), na poslech CD a MC 727 návštěv, na CD-ROMy 519 návštěv. Půjčeno bylo 2 523 CD, 84 MC, 130 CD-ROMů a 1 273 příloh.

Akcesně bylo v roce 2003 zpracováno 1 059 AV dokumentů a 426 CD-ROMů (včetně přílohových). Zrevidováno bylo 820 záznamů.

Galerie studovny AV médií

Pracoviště, které poskytuje služby zrakově a tělesně postiženým, navštívili 103x vozíčkáři, 14x zrakově postižení a 313x tělesně postižení. Využili 418x internet a 13x audio.

Speciální dokumenty

V roce 2003 bylo v oddělení IS zpracováno 1 786 patentů, 1 782 norem a 100 fotodokumentů. V hlavní studovně bylo během roku prezenčně zapůjčeno 941 norem a 31 patentů.

Bibliografie - publikační činnost

V roce 2003 vydala Vědecká knihovna v Olomouci 2 bibliografické publikace, výroční zprávu za rok 2002 a 4 čísla časopisu Knihovní obzor. V souladu se zákonem byly rozesílány povinné výtisky. Navíc publikace posíláme veřejným knihovnám a knihovnám muzeí a archivů severní Moravy pro studijní a badatelské využívání. Svou nabídkovou povinnost plníme prostřednictvím periodika Knižní novinky.

Vydané publikace

a) Bibliografické publikace

Literární bibliografie severní Moravy: (2001) / sestavila Nad'a Smékalová. Základem pro výběr autorů, objevujících se v tomto soupise, byla biografická databáze REGO, z níž byl získán přehled literátů, kteří se na severní Moravě narodili, zemřeli nebo zde působili od 19. století po současnost. Na základě informací z jiných pramenů jsou doplňováni další autoři. Jedná se většinou o mladé tvůrce, kteří teprve začínají publikovat. Literát zde může figurovat jako autor beletrie, odborného díla, divadelní hry, scénáře i jako textař, sběratel či editor. Dále zde jsou publikace a články o uvedené osobě a recenze děl vydaných ve sledovaném období. Soupis navíc obsahuje rozhovory s autory, nikoli však jejich článkovou tvorbu.

Seznam zahraničních periodik objednaných na rok 2003 knihovnami, ústavy a podniky v Olomouci / připravila Blanka Sedláčková. Publikace je výstupem z databáze zahraničních periodik.

b) Ostatní publikace

Celková činnost knihovny za rok 2002 byla shrnuta do výroční zprávy VK v Olomouci v roce 2002 / sestavila Marie Nádvorníková ... [et al.]. Úvodní stať je věnována koncepci systému veřejných knihoven v Olomouckém kraji v letech 2003-2005.

c) Časopisy

Vyšla a byla rozeslána 4 čísla čtvrtletníku Knihovní obzor. Koncem roku bylo rozhodnuto, že je třeba dát časopisu novou náplň, modernější grafickou podobu i název, takže po jedenácti letech bylo vydávání Knihovního obzoru ukončeno a v dalším roce již bude vycházet časopis nový. Všechna dosavadní čísla jsou dostupná prostřednictvím internetu na stránkách VKOL: <www.vkol.cz>, oddíl dokumenty.

Analytický popis

V roce 2003 bylo excerповáno 21 pravých i nepravých periodik. Záznamy jsou ukládány v systému ALEPH ve formátu UNIMARC a pravidelně posílány do Národní knihovny. Celkem vzniklo 2 704 analytických záznamů.

Účast na kooperačních projektech

Do Národní knihovny jsou v rámci kooperačního systému Česká národní bibliografie - články jednou měsíčně zasílány počítačové záznamy článků z vybraných regionálních periodik. Výsledkem kooperace, které se účastní celá řada knihoven ČR, je souborná báze, obsahující především faktograficky přínosné články, články odborné, zprávy a informace o kulturních, sportovních, vědeckých a politických akcích, rozhovory s významnými osobami, recenze apod. Databáze je přístupná buď prostřednictvím internetu na stránkách Národní knihovny nebo na CD-ROM.

REGO - databáze regionálních osobností

Databáze REGO (kooperace s Moravskou zemskou knihovnou) je průběžně aktualizována a doplňována. Pravidelně byla využívána jako podklad pro přílohu do časopisu Knihovní obzor. Redukovaný výstup z REGA prezentujeme formou kalendária na internetu. Přístup: <www.vkol.cz>, oddíl dokumenty. Od března byla databáze zpřístupněna čtenářům a zařadila se tak mezi informační prameny sloužící široké veřejnosti prostřednictvím internetu. K 31.12.2003 obsahovala databáze 10 476 záznamů.

Technické zpracování publikací, reprografické služby

Publikace jsou přepisovány v textovém editoru Word 7 (Windows). Náročnější z nich tiskneme dodavatelsky, ostatní rozmnožujeme pomocí vlastního kopírovacího zařízení a dokončovací práce probíhají v knihařské dílně VKOL.

Součástí oddělení jsou reprografické služby, které slouží nejen čtenářům, ale jak již bylo zmíněno výše, jsou koncovkou u některých našich vlastních publikací. Na našich třech kopírovacích přístrojích vzniklo celkem 244 118 kopií, z toho 98 076 za úplatu. Placené práce jsou evidovány a příslušné finanční částky odváděny organizaci OSA.

Knihovna vlastní 2 samoobslužné kopírovací stroje a jedno zařízení s obsluhou.

D. Automatizace knihovnických procesů

6. ODDĚLENÍ AUTOMATIZACE

Na konci roku 2002 proběhla závěrečná fáze implementace prezenčního půjčování - od 6.1. byla do ostrého provozu spuštěna hlavní studovna. Program FoxPro byl tak pro evidenci výpůjček ve studovně uzavřen.

V průběhu ledna byly spuštěny i další studovny: studovna historických fondů a studovna vázaných novin.

Na www stránky katalogu doplněna vazba na SFX server Jednotné informační brány projektu LI01018.

Obdrželi jsme souhlas ke zpřístupnění norem - bibliografické záznamy budou aktualizovány měsíčně. Evidovány budou exempláře, což umožní tisk standardního přírůstkového seznamu.

Byly doplněny chybějící digitalizované svazky 2 a 6 místního katalogu, který je teď kompletní (báze GEK02).

V rámci BMI byly zpřístupněny čtenářům dvě nové báze v Alephu: regionální osobnosti (SVK04) a normy (SVK05).

Vzhledem k vyššímu počtu samostatnýchází byl nabídnut formulář pro paralelní vyhledávání.

Byla zahájena katalogizace prvotisků a provedena zkušební konverze z UNIMARCu do formátu MASTER.

V oddělení doplňování byl implementován modul akvizice. Jedná se o poslední modul, který zatím nebyl spuštěný. Skládá se ze tří hlavních částí: objednávky a urgencye, rozpočty a dodavatelé a fakturace.

Studovna AV médií bude používat seznam dodavatelů pro urgování povinného výtisku.

Na žádost souborného katalogu byl znovu zaslán celý objem hlavní databáze SVK01, cca 645 tis. záznamů (zrevidované záznamy dostaly přidělenou váhu 12, nezrevidované záznamy váhu 04).

L. Macháčová se zúčastnila stáže v Národní knihovně (NK) a vypracovala podrobnou metodiku pro sladění jmenné katalogizace.

Byla provedena řada dílčích změn v nápovědě a nastavení při sladování katalogizační politiky s NK ČR.

Proběhla kontrola signatur zpracovávaných starých tisků proti jejich uložení ve skladech (Sokolská, Kostel, Grios, Komárek).

Byla uzavřena smlouva ohledně dodání bibliografických záznamů patentů s Úřadem průmyslového vlastnictví. Na základě smlouvy byla pro patenty založena speciální báze SVK06, která obsahuje záznamy ÚPV z let 2000-2003 (údaje o subjektech jsou pouze z roku 2003), cca 6 tis. záznamů včetně českých a anglických anotací. Báze patentů byla zpřístupněna pro čtenáře, data o subjektech byla doplněna i za roky 2000-2002.

Indexovány a zpřístupněny byly naskenované lístkové katalogy:

- výroční zprávy a programy škol ve speciální bázi GEK04
- katalog periodik ve speciální bázi GEK05
- katalog historických fondů

E. Oddělení regionálních služeb knihovnám Olomouckého kraje

V roce 2003 byla činnost Oddělení regionálních služeb knihovnám Olomouckého kraje Vědecké knihovny v Olomouci zajištěna dvěma pracovníky, kteří koordinovali činnost veřejných knihoven Olomouckého kraje. Vědecká knihovna v Olomouci (dále VKOL) je krajskou knihovnou pro Olomoucký kraj ve smyslu §11 zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovnického zákona). VKOL vykonávala koordinační, odborné, informační, analytické, výzkumné, metodické a poradenské činnosti, které přispívají k vyrovnání rozdílů dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí. Jako taková působila v rámci **Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven** pro základní knihovny podle § 12 zákona č. 257.

Oddělení regionálních služeb knihovnám Olomouckého kraje napomáhalo rozvoji základních i specializovaných knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb. Činnost byla určena především pro profesionální a neprofesionální knihovny okresů Olomouc, Jeseník, Přerov, Prostějov a Šumperk. VKOL organizovala pravidelné čtvrtletní porady s řediteli tzv. pověřených knihoven k aktuálním otázkám regionálních funkcí a veřejných knihovnických a informačních služeb. Jednou ročně pořádá VKOL poradou profesionálních pracovníků knihoven Olomouckého kraje a ve spolupráci s těmito odbornými pracovníky se snaží o odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony. VKOL garantovala udržení odborného standardu služeb v knihovnách Olomouckého kraje prostřednictvím **celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven**. Prostřednictvím vzdělávacích akcí a koordinačních porad podporovala kvalifikační růst profesionálních pracovníků knihoven a informovala o aktuálním vývoji a trendech v oboru.

S těmito pověřenými knihovnami uzavřela VKOL Smlouvu o pověření výkonem regionálních služeb knihoven v roce 2003:

Okres	Pověřená knihovna	Počet knihoven
Olomouc	Knihovna města Olomouce	143
Šumperk	Městská knihovna Šumperk	99
Jeseník	Knihovna Vincence Priessnitze v Jeseníku	23
Prostějov	Městská knihovna Prostějov	111
Přerov	Městská knihovna Přerov	45
Přerov	Městská knihovna Lipník nad Bečvou	12
Přerov	Městská knihovna Hranice na Moravě	22
Přerov	Městská knihovna Kojetín	11
Přerov	Místní knihovna Všechnovice	12
Přerov	Místní knihovna Brodek u Přerova	8
Přerov	Místní knihovna Hustopeče	13

Pracovníci Oddělení regionálních služeb knihovnám Olomouckého kraje se účastnili porad knihovníků střediskových knihoven okresů - Olomouc, Jeseník, Přerov a Šumperk /v okrese Prostějov nebyl střediskový systém knihoven obnoven/. Na webovských stránkách VKOL

odpovídají pracovníci ORSKOK za obsah stránek věnovaných knihovnám regionu a aktualizují databázi knihoven Olomouckého kraje. Tato databáze základních knihoven bude doplněna o informace ke specializovaným knihovnám našeho regionu.

VISK 2 - V rámci podprogramu VISK (Veřejné a informační služby knihoven) byla roku 2001 vybudována a otevřena učebna pro školení počítačových kurzů ve Vědecké knihovně v Olomouci. Tato učebna slouží k vyškolení pracovníků veřejných knihoven, pracovníkům státní správy a samosprávy a dalším uživatelům ke zvládnutí práce s informačními a komunikačními technologiemi (dále ICT). Důležitým cílem programu bylo hlavně zvyšování kvalifikace odborných pracovníků v oblasti využívání ICT. Základní kurzy pro práci s ICT byly v souladu s Koncepcí státní a informační politiky poskytovány bezplatně.

Vědecká knihovna v Olomouci se již v roce 2000 zapojila do vzdělávacích aktivit jako koordinátor regionálního výukového centra MOLIN a v roce 2001 a 2002 úzce spolupracovala s Univerzitou Palackého v Olomouci (dále UPOL) na garancích základních kurzů informační gramotnosti. Do přednášek a kurzů byli zapojeni pracovníci UPOL a lektori z Vědecké knihovny v Olomouci. V roce 2003 se opět funkce odborných garantů jednotlivých kurzů ujali pracovníci oddělení automatizace knihovny (dále AK) VKOL a lektori UPOL. Pracovníci AK získali certifikát European Computer Driving Licence a lektori UPOL jsou odborníky z Ústřední knihovny IC a Centra výpočetní techniky IC UPOL s dlouholetými zkušenostmi ve výuce informačních a komunikačních technologií.

Projekt VISK 2 má úzké vazby na **VISK 3** - napojování knihoven na Internet, především z těchto knihoven by se měli kolegové účastnit proškolení v rámci ICT. Mezi dobrovolnými pracovníky neprofesionálních knihoven jsou většinou lidé ve věku seniorů, kteří nemají zájem o práci s ICT, ale setrvávají na "klasickém půjčování knih". Jako pracovníci krajského metodického centra VKOL jsme se snažili působit na pověřené knihovny, které donedávna zaměstnávaly tyto neprofesionální pracovníky a v současné době už komunikujeme se starosty obcí, kteří zřizují knihovny a požadujeme rozšíření provozní doby knihovny a pracovníka, který bude mít zájem pracovat s ICT. Po absolvování kurzů ICT skládali účastníci testy a na základě jejich složení získali Osvědčení o absolvování vybraného modulu, vydávaná Vědeckou knihovnou v Olomouci.

Toto Osvědčení získalo v roce 2003 - 163 absolventů kurzů. Všech sedm modulů ECDL absolvovalo 11 účastníků kurzů. Školení pracovníků knihoven ke zvládnutí práce s informačními a komunikačními technologiemi probíhalo na úrovni evropského standardu European Computer Driving Licence - ECDL. Ideální stav, kdy by v každé profesionální knihovně měl pracovat alespoň jeden knihovník, který zvládne zkušební testy a získá certifikát ECDL, který je v rámci států EU používán jako standard základní počítačové gramotnosti, nebyl zatím naplněn. V Olomouckém kraji se testů ECDL zatím zúčastňují pouze pracovníci Vědecké knihovny v Olomouci.

Certifikát ECDL ve Vědecké knihovně v Olomouci již získalo 6 pracovníků. Vedle 3 kolegů z Oddělení automatizace knihovny i pracovník pověřený organizací kurzů ICT v počítačové učebně VKOL, vedoucí výpůjčního oddělení VKOL a kolegyně z Oddělení věcné katalogizace. 1 kolega získal Osvědčení ECDL-Start a 9 kolegů získá toto Osvědčení v roce 2004. Na složení testů z vybraných modulů ECDL se připravuje 5 zaměstnanců VKOL. Zájem o složení certifikátu ECDL ze strany ostatních profesionálních knihoven v Olomouckém kraji je minimální.

Při kontrolách věcného plnění projektů VISK 3 ve veřejných knihovnách Olomouckého kraje se pracovníci VKOL blíže seznámili s menšími neprofesionálními knihovnami a poznali jejich problémy. Krátká provozní doba knihoven, vysoká cena za internet pro uživatele, nízká dotace na nákup nových knih a periodik, nekvalifikovaná obsluha ICT apod. Zlepšení těchto problémů knihoven většinou naráží na nedostatek finančních prostředků u zřizovatelů knihoven.

ORSKOK spolupracovalo s garantem RF - Národní knihovnou v Praze, v koordinaci s ní připravovalo průzkumy a rozборы, které se týkaly odborné problematiky knihoven. Pracovníci oddělení se aktivně účastnili elektronických konferencí KNIHOVNA, REGION, SKIP 10 (severní Morava), VV SKIP atd. Aktivně vystupovali na odborných knihovnických poradách a seminářích na celostátní úrovni a pracovali v profesních uskupeních - SKIP (sekce pro vzdělávání) a SDRUK (sekce pro regionální funkce).

Vzdělávací akce ve výukovém centru VKOL - 2003

- Školení katalogu VKOL pro naše uživatele – (stálá nabídka na webu VKOL)
- Specializované školení KÚ Olomouc - personální problematika
- Prezentace výukových programů ICT - firma GOPAS
- Školení katalogizačních pravidel AACR2R - třídní školení pro pracovníky veřejných knihoven
- Seminář pracovníků Souborného katalogu ČR - CASLIN
- Školení pro pracovníky služeb veřejných knihoven - lektori z NK ČR a Knihovny města Prahy

Pracovníci ORSKOK zajistili **celokrajskou statistiku** za rok 2002 /sběr dat, kontrola, sumarizace, analýza a vyhodnocení/ ve spolupráci se statistickými jednotkami na okresní úrovni /okres Olomouc - Knihovna města Olomouce, okres Přerov - Městská knihovna v Přerově, okres Prostějov - Městská knihovna Prostějov, okres Šumperk - Městská knihovna Šumperk a okres Jeseník - Knihovna Vincence Priessnitze v Jeseníku/ a odeslali NK ČR a MK ČR /IPOS/. ORSKOK spolupracovalo se všemi odděleními VKOL v rámci své konzultační a metodické pomoci veřejným knihovnám Olomouckého kraje. Ve spolupráci s KU Olomouc a NK ČR připravila VKOL projekt **Internetizace knihoven Olomouckého kraje**, který by měl být financován ze strukturálních fondů EU.

Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	
Kraj Olomoucký	Rok 2003
Název knihovny Vědecká knihovna v Olomouci	
Počet pracovníků zajišťujících RF	2
Počet obsluhovaných knihoven	500
Poradenská a konzultační činnost	
počet obslužených knihoven	500
počet poskytnutých konzultací	443
počet metodických návštěv	52
Statistika knihovnických činností KULT V 12.01	
počet obslužených knihoven	500
počet zpracovaných statistických výkazů	5
Vzdělávání knihovníků, semináře	
počet obslužených knihoven	56
počet všech vzdělávacích akcí	70
z toho : počet akcí v rámci RF	10
počet všech účastníků	203
z toho : počet účastníků akcí v rámci RF	50
počet všech vyučovacích hodin	350
z toho : počet vyučovacích hodin v rámci RF	50
Porady	
počet obslužených knihoven	41
počet akcí	5
počet účastníků	86

BIBLIOGRAFIE VKOL 2003

Publikace VKOL v roce 2003

Seznam zahraničních periodik objednaných na rok 2003 knihovnami, ústavy a podniky v Olomouci. Sest. B. Sedláčková. Olomouc, VK 2003. 23 s. – 25 výt. ISNB 80-7053-250-5

VK v Olomouci v roce 2002. Sest. M. Nádvorníková a kol. Olomouc, VK 2002. 68 s. – 500 výt. ISBN 80-7053-249-1

Literární bibliografie severní Moravy. 2001. Zprac. N. Smékalová. Olomouc, VK 2003. 48 s – 110 výt. ISBN 80-7053/252-1

4.-7. Knihovní obzor. Čtvrtletník Vědecké knihovny v Olomouci. Roč. 11, 2003, 4 č. – 550 výt. č. 1 37 s. – č. 2 41s. – č. 3 45s. – č. 4 29 s.

Recenze publikací vydaných před rokem 2003

E. Dohnalová – E. Musilová: Bibliografie okresu Jeseník. Brno, Muzejní a vlastivědná společnost 2002. 282 s.

Recenze: Střední Morava, 8, 2002, č. 15, s. 152 – 154. Z. Fišer

Další knihovnické publikace a články pracovníků VKOL *

Giebisch, R.: CASLIN 2003. /Zvládání krizí v knihovnách./ - Knihovní obzor, 11, č. 3, s. 3 – 11. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Giebisch, R.: Knihovny na hranici. /Spolupráce knihoven na česko-polské hranici./ - Knihovní obzor, 11, 2003, č. 2, s. 27 – 33. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Giebisch, R.: Knihovny Olomouckého kraje a standardy veřejných knihovnických a informačních služeb pro knihovny zřizované obcí. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 1, s. 18 – 30. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Klásek, V.: Přeskočme tu bariéru... (Zamyšlení k evropskému roku osob se zdravotním postižením z pohledu knihovníka.) – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 1, s. 14 – 17. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Machačová, L.: Kooperace práce mezi NK, MZK a VKOL. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 1, s. 3 – 8. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Študentová, H.: Knihovna a architektura – knihovny bez bariér. /Seminář./ - Knihovní obzor, 11, 2003, č. 4, s. 15 – 16. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Študentová H.: Libri 2003 – knižní svátky v Olomouci. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 2, s. 33 – 35. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Študentová, H.: Měsíc české a slovenské kulturní vzájemnosti, Rožnov pod Radhoštěm 2003. /Kolokvium bibliografů./ - Knihovní obzor, 11, 2003, č. 4, s. 22 – 23. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Vojnar, M.: 14. Konference ICAU ve Vídni. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 4, s. 17 – 21. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Vojnar, M.: Seminář MSTER podruhé (11. – 13. 2. 2003). – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 1, s. 8 – 14. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Vojnar M.: Setkání NAAUG a SMUG v Iowa City (31. 5. – 4. 6. 2003). – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 3, s. 11 – 29. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

ZPRÁVY O KNIHOVNĚ

Všeobecné

Giebisch, R.: Koncepce systému veřejných knihoven v Olomouckém kraji od roku 2003 – 2005. In: Vědecká knihovna v roce 2002. Olomouc 2003, s. 3 – 19.

Hradil, M.: Olomoucko podpoří investice v kultuře. /Rekonstrukce skladu./ - Právo, 18. 2. 2003, s. 12.

(jib): Vědecká knihovna má novou ředitelku. /Ing. Hana Študentová/. – Mladá fronta dnes, příl. Střední Morava, 4. 7. 2003, s. 1.

Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Olomouckém kraji 2003 – 2005. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 2, s. 3 – 24. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty.

Kubíček, J. – Bínová-Kádnerová, J.: Tobolkova medaile Marii Nádvorníkové. /Ředitelka VKOL./ - Knihovní obzor, 11, 2003, č. 4, s. 3 – 5. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě (MSVK) a Vědecká knihovna v Olomouci (VK) v roce 2002. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 1, s. 31. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty.

Mořková, J. – Konečný, P.: Knihy zachrání miliony korun. /Dostavba skladu./ - Olomoucký den, 6. 3. 2003, s. 1.

Nádvorníková, M.: O skladové prostory se bojuje neustále. /Dostavba skladu./ Rozhovor zaps. J. Mořková./ - Olomoucký den, 6. 3. 2003, s. 19.

Půjčovní a informační služby

(hah): Knihovna je přístupná také přes stránky Internetu. – Olomoucký den, 15. 5. 2003, s. 9.

Nádvorníková, M.: Moravské REGO v novém. /Biografická databáze./ - Knihovní obzor, 11, 2003, č. 2, s. 24 – 26. Též www.vkol.cz, odd. dokumenty.

Olomouc. Internet zdarma. /Akce Březen – měsíc Internetu./ - Mladá fronta Dnes, 4. 3. 2003, s. 1.

Symbolický kruh bílých holí. /Beseda s nevidomými, též s představiteli Vědecké knihovny./ - Olomoucký den, 19. 2. 2003, s. 7.

Fondy

(čtk, mat): Románské dílo opřádají tajemství. Seznam kulturních památek obohatil dávný evangeliář a kino z 50. Let. – Hospodářské noviny, 25. 7. 2003, s. 8.

-čtk,mh-: Vzácný rukopis se stal památkou. /Evangeliář zábrdovický./ - Olomoucký týdeník, 28. 7. 2003, s. 2

Grass, M.: Cenné knihy z knihovny sloužily jako omalovánky. /Krádež knih./ - Olomoucký den, 13. 3. 2003, s. 8.

Handlová, K.: Generální katalog historických fondů VKOL na Internetu. – Knihovní obzor, 11, 2003, č. 3, s. 30 – 31. Těž www.vkol.cz, odd. dokumenty

(jst): Díla Komenského v Olomouci. – Olomoucký den, 25. 7. 2003, s. 9.

(jst): Knihovna zařadila do fondů Úvod archivnictví. – Olomoucký den, 24. 2. 2003, s. 9.

(jst): Vědecká knihovna nabízí zájemcům Schillerovo dílo. – Olomoucký den, 20. 11. 2003, s. 21.

(jst): Památce moravského filozofa. – Olomoucký den, 5. 3. 2003, s. 10

(jst): Vědecká knihovna bilancovala. – Olomoucký den, 11. 4. 2003, s. 10.

(jst): Vědecká knihovna v Olomouci získala překlady Franze Kafky. – Olomoucký den, 1. 12. 2003, s. 19.

Krušinský, R.: Letos jsme začali dříve.../Konference Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska./ - Knihovní obzor, 11, 2003, č. 4, s. 13 – 14. Těž www.vkol.cz, odd. dokumenty

Machačová, L.: Noviny ve Vědecké knihovně v Olomouci. /Retrokonverze časopisů./ - Čtenář, 55, 2003, č. 1, s. 14 – 15.

Rukopis je kulturní památkou. /Evangeliář zábrdovický./ - Blesk, 25.7.2003, s. 4.

Rukopis z 11. století kulturní památkou. /Evangeliář zábrdovický./ - Lidové noviny, 25. 7. 2003, s. 5.

(čtk): Svazek halí tajemství. Vzácný rukopis se dostal mezi kulturní památky. /Evangeliář zábrdovický./ - Lidové noviny, 25. 7. 2003, s. 5.

(toš): Vědecká knihovna získala čtvrtou kulturní památku. /Evangeliář zábrdovický./ - Mladá fronta Dnes, 23. 7. 2003, příl. Střední Morava, s. 1.

Tisíciletá kniha je na Internetu. /Evangeliář zábrdovický./ - Olomoucký kraj, 2003, srpen, č. 8, s. 6.

Unikát. Vzácný rukopis se stal kulturní památkou. – Moravskoslezský deník, 25. 7. 2003, s. 31.

Vzácný rukopis se dostal mezi kulturní památky. /Evangeliář zábrdovický./ - Olomoucký den, 25. 7. 2003, s. 7.

Vzácný rukopis uložený v Olomouci se stal kulturní památkou. www.ceskenoviny.cz, 23. 7. 2003.

Bibliografie a publikační činnost

(jst): Vyšla publikace Literární bibliografie severní Moravy. – Olomoucký den, 20. 2. 2003, s. 9.

Výstavy

Slámová, M.: Vědecká knihovna přibližuje nejkrásnější německé knihy. – Olomoucký den, 4. 11. 2003, s. 13.

Vědecká knihovna vystaví nejhezčí německé knihy. – Mladá fronta Dnes, 3. 11. 2003, příl. Střední Morava, s. D/3.

Rozhlasové a televizní relace

Rozhovor s ředitelkou Vědecké knihovny M. Nádvorníkovou o dostavbě skladu. Televize Prima – Minuty regionu, 7. 3. 2003.

OBSAH

<u>Přehled projektů Vědecké knihovny v Olomouci - VISK za rok 2003.....</u>	<u>4</u>
<u>1. DOPLŇOVÁNÍ FONDŮ.....</u>	<u>7</u>
<u>2. Zpracování fondů.....</u>	<u>11</u>
<u>3. Správa fondů a historické fondy.....</u>	<u>13</u>
<u>4. PŮJČOVNÍ SLUŽBY.....</u>	<u>17</u>
<u>5. INFORMACE, INFORMAČNÍ APARÁT.....</u>	<u>26</u>
<u>6. oddělení automatizace.....</u>	<u>30</u>
<u>BIBLIOGRAFIE VKOL 2003.....</u>	<u>34</u>
<u>Zprávy o knihovně.....</u>	<u>35</u>
<u>Obsah.....</u>	<u>38</u>

VK V OLOMOUCI V ROCE 2003

Přehled činnosti Vědecké knihovny v Olomouci za rok 2003

Sestavili vedoucí jednotlivých oddělení

Grafická úprava Dagmar Tichá

Vydala a rozmnožila Vědecká knihovna v Olomouci (Bezručova 3, 779 11 Olomouc)

Počet stran 40

Náklad 20 kusů

1. vydání

Rok vydání 2010

ISBN 978-80-7053-289-8